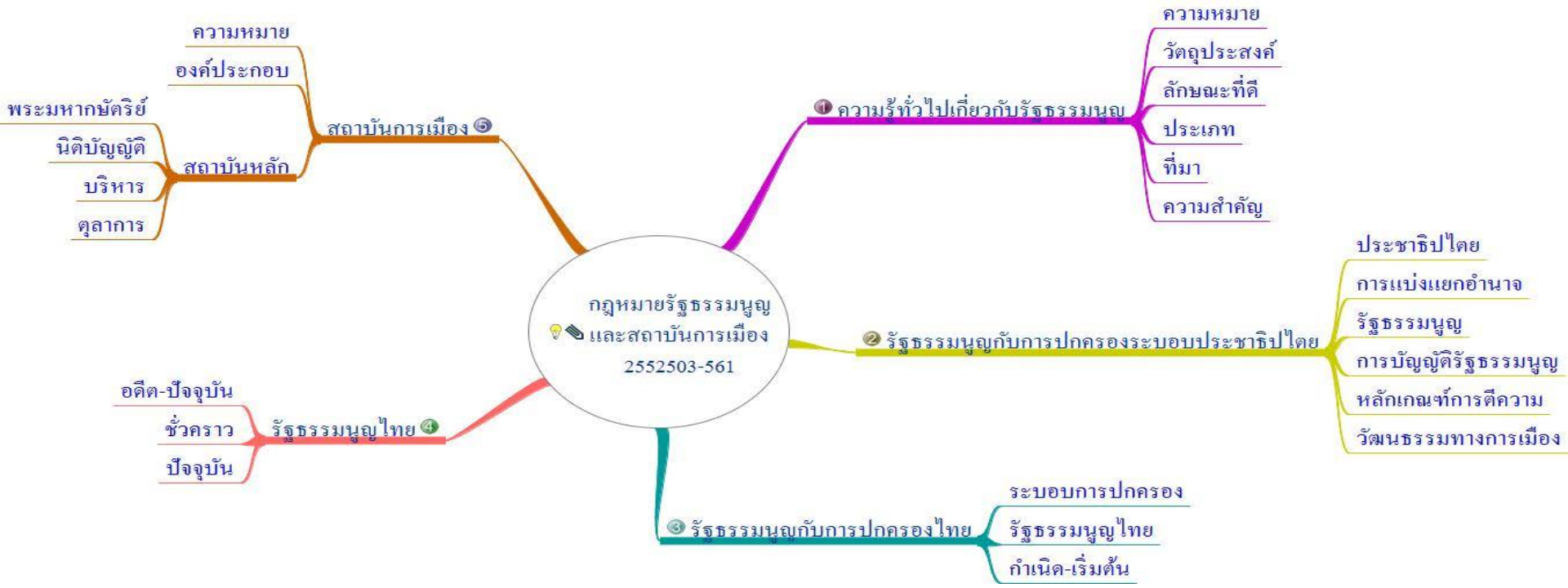

กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง

โดย สากล พรหมสถิตย์

ความสำคัญ

ที่มา

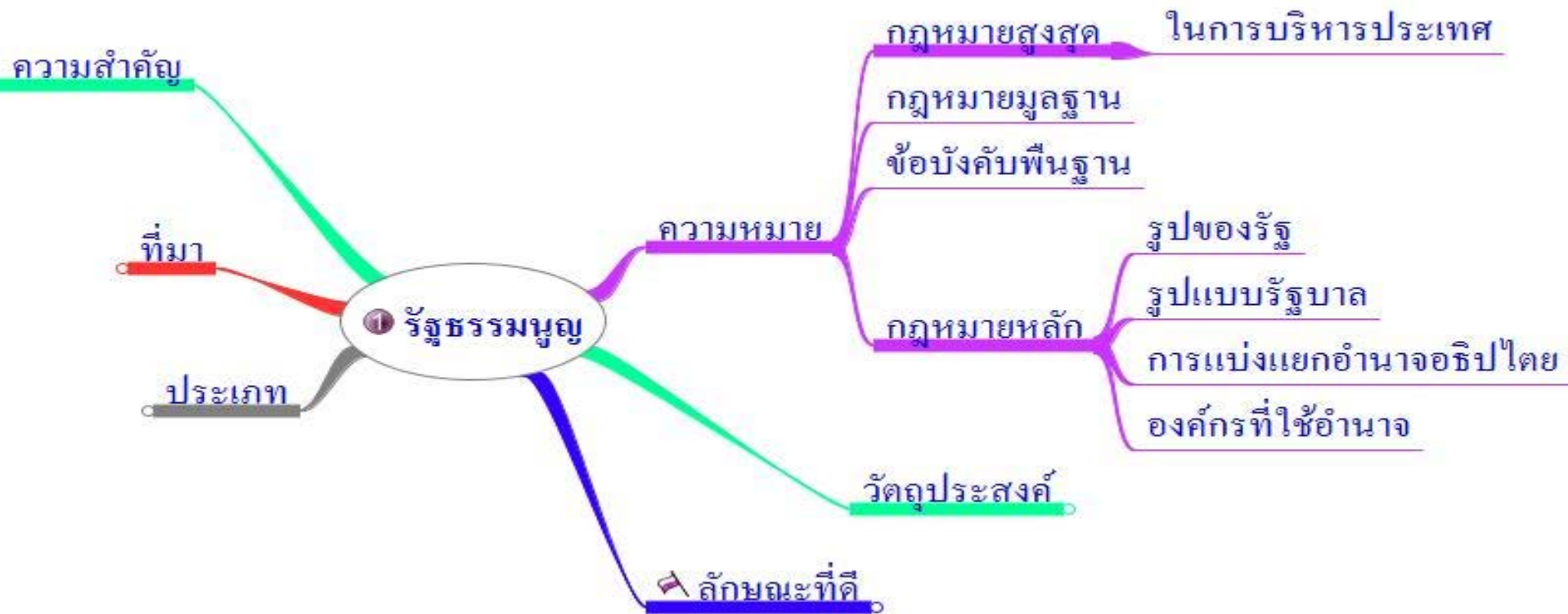
ประเภท

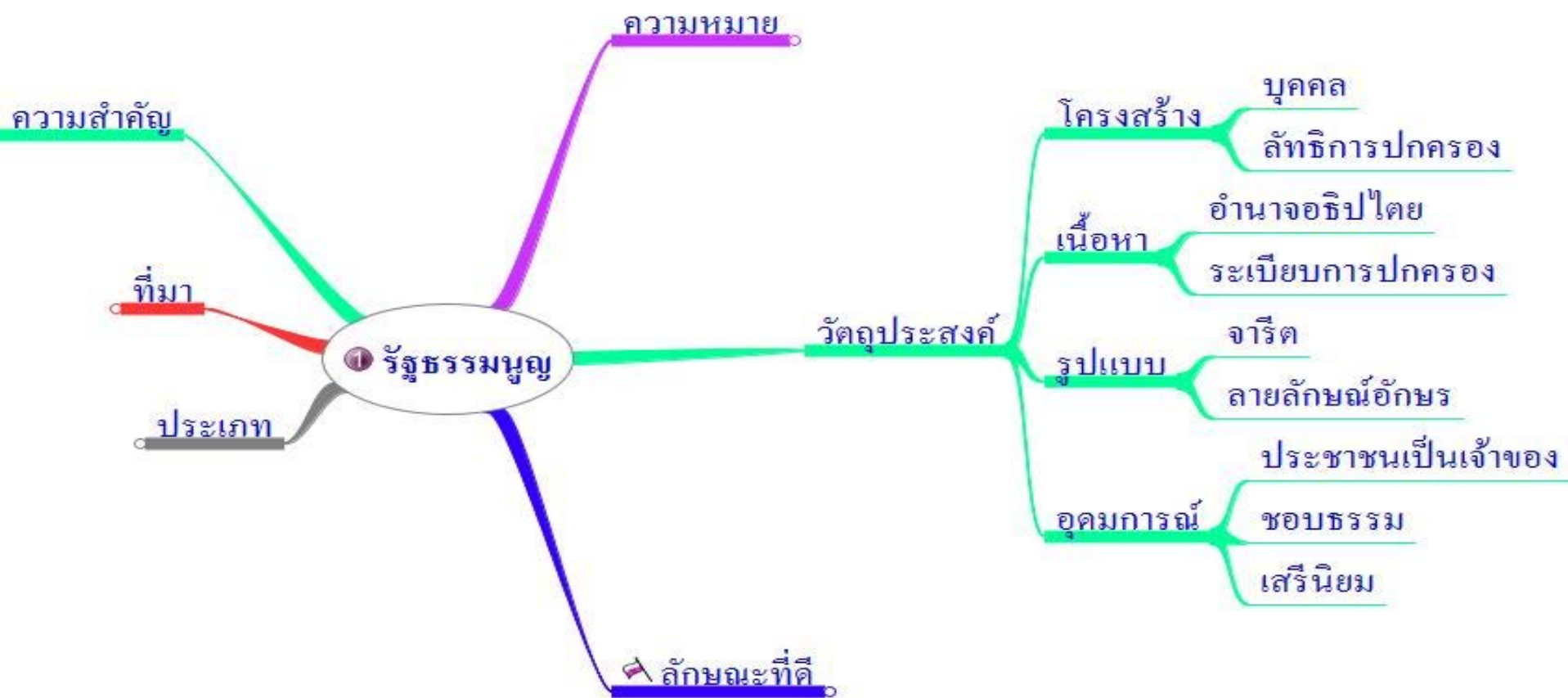
รัฐธรรมนูญ

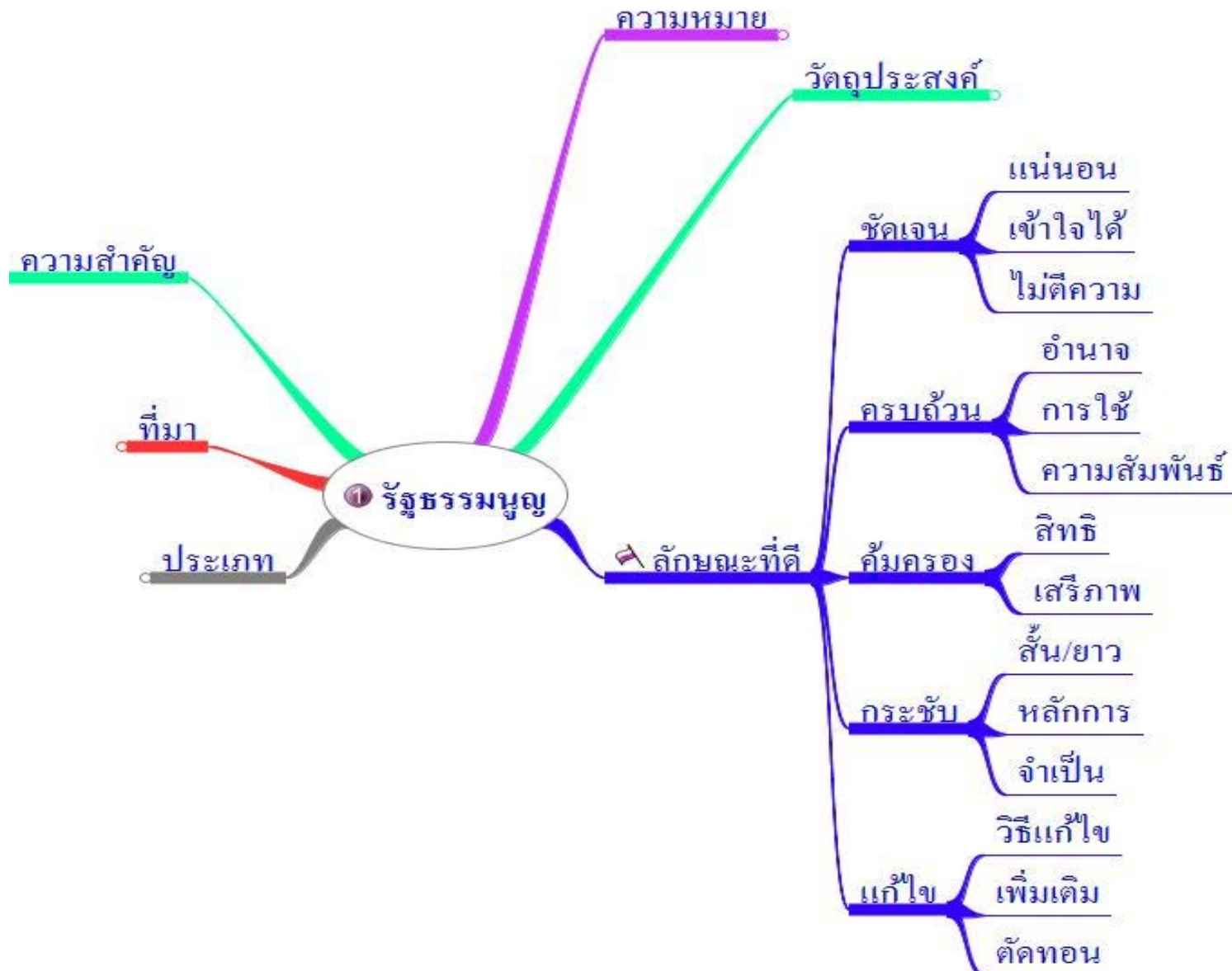
ความหมาย

วัตถุประสงค์

ลักษณะที่ดี

รัฐธรรมนูญ

ความสำคัญ

ที่มา

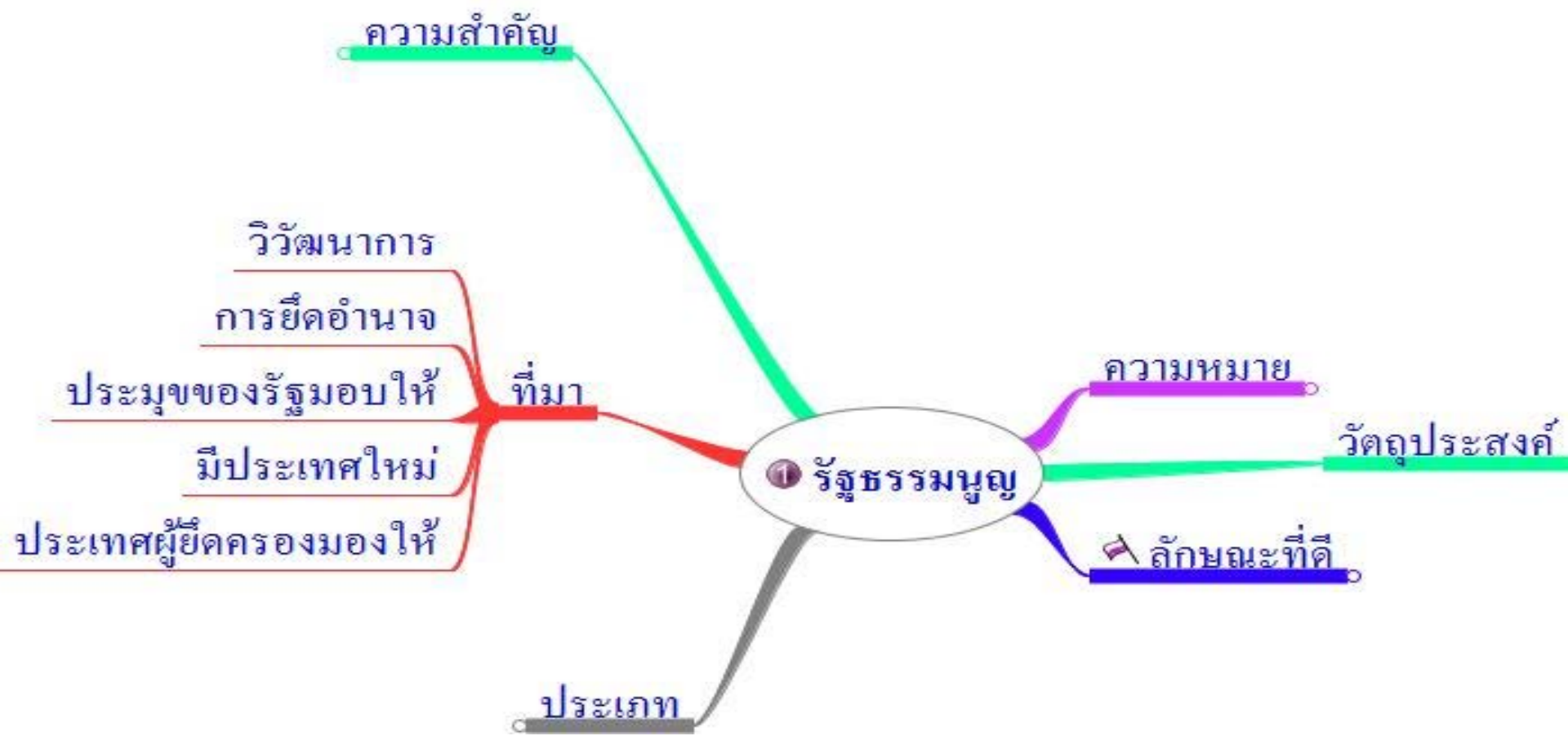
ความหมาย

วัตถุประสงค์

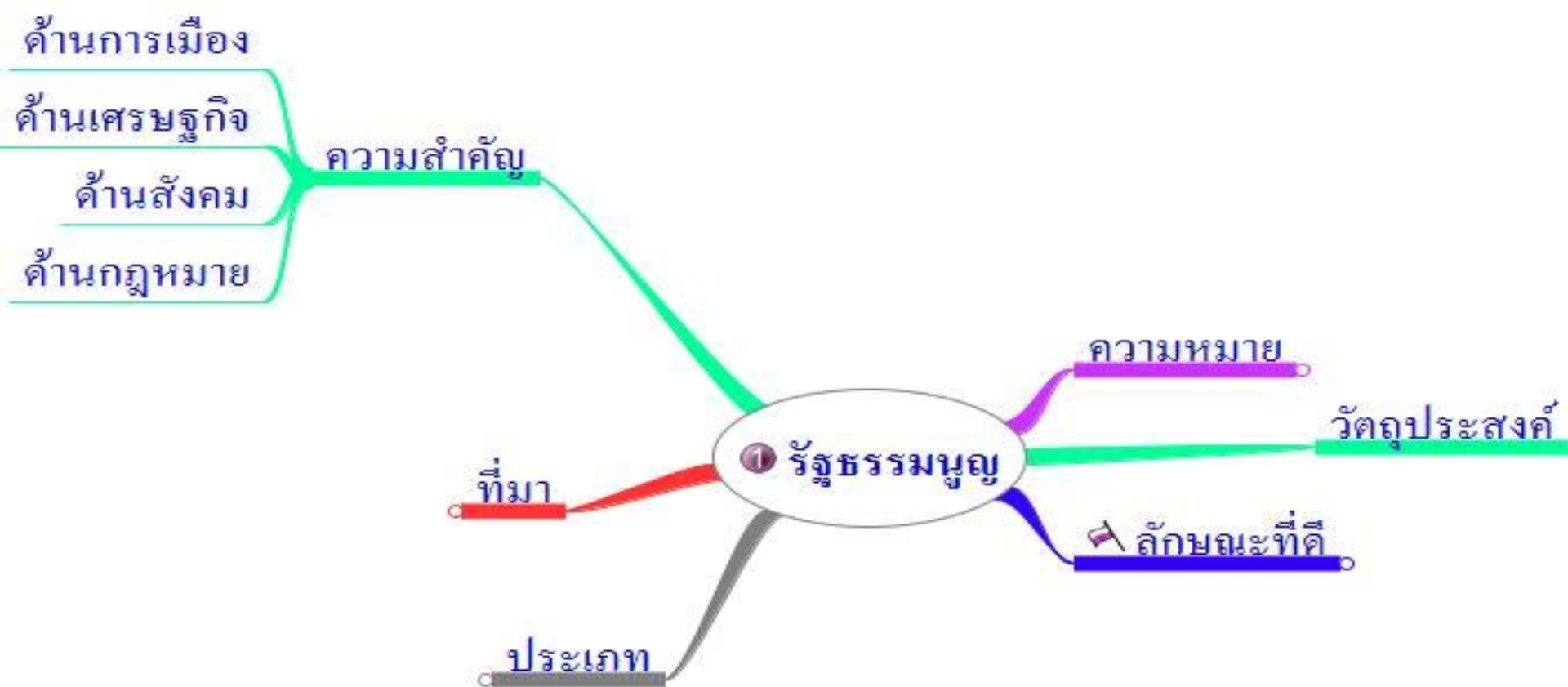
ลักษณะที่ดี

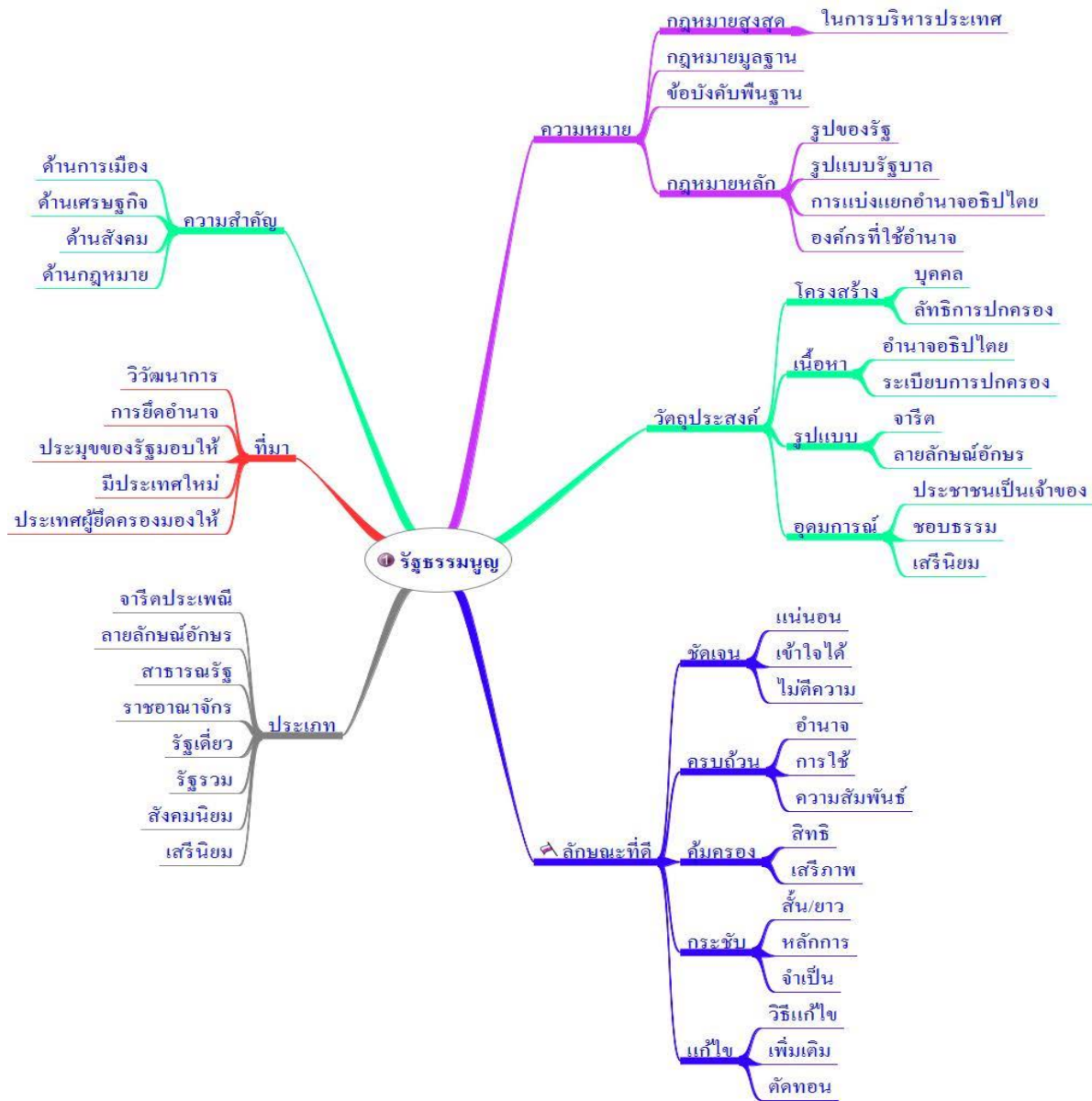
ประเภท

- จารีตประเพณี
- ลายลักษณ์อักษร
- สาธารณรัฐ
- ราชาณาจักร
- รัฐเดี่ยว
- รัฐรวม
- สังคมนิยม
- เสรีนิยม

วัฒนธรรมทางการเมือง

หลักเกณฑ์การตีความ

การบัญญัติ รธน.

รัฐธรรมนูญกับระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย

การแบ่งแยกอำนาจ

รัฐธรรมนูญ

วัฒนธรรมทางการเมือง
หลักเกณฑ์การตีความ
การบัญญัติ ธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญกับระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย

อุดมการณ์ทางการเมือง

- สิทธิเสรีภาพ
- เสมอภาค
- เคารพหลักนิติรัฐ
- เคารพความเห็นส่วนใหญ่

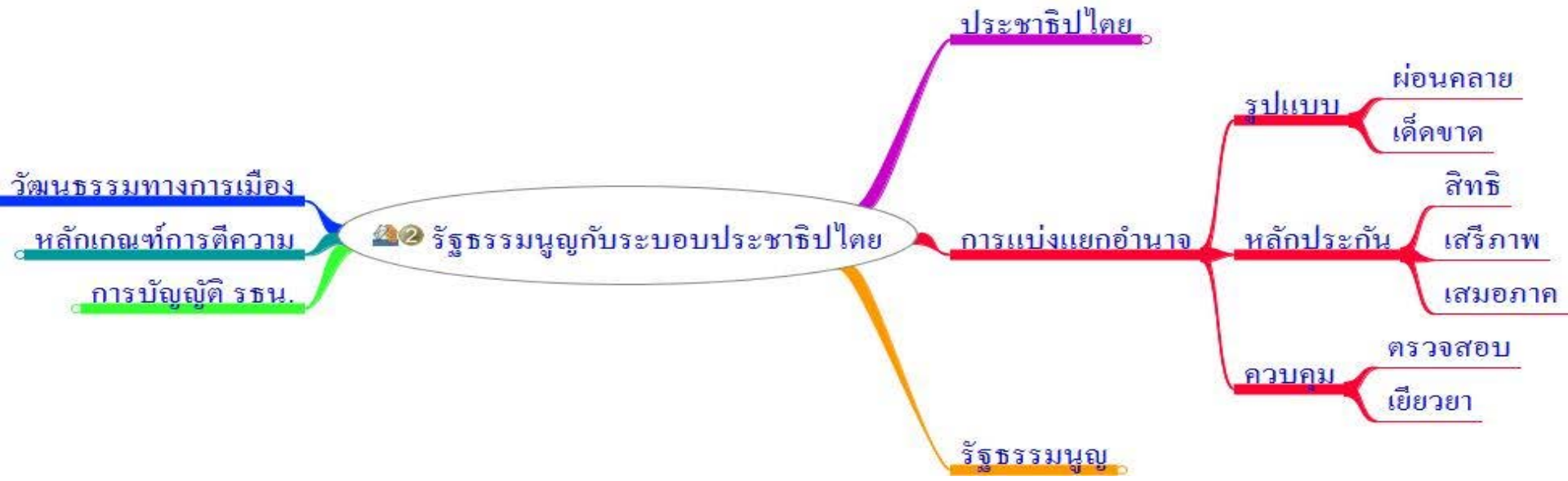
รูปแบบการปกครอง

- อำนาจอธิปไตยของปวงชน
- คุ้มครองสิทธิ ประชาชน
- กฎหมายสูงสุด
- เสียงข้างมาก
  - ทางตรง
  - ทางอ้อม

วิถีชีวิตมนุษย์ในสังคม

การแบ่งแยกอำนาจ

รัฐธรรมนูญ

วัฒนธรรมทางการเมือง
หลักเกณฑ์การตีความ
การบัญญัติ รธน.

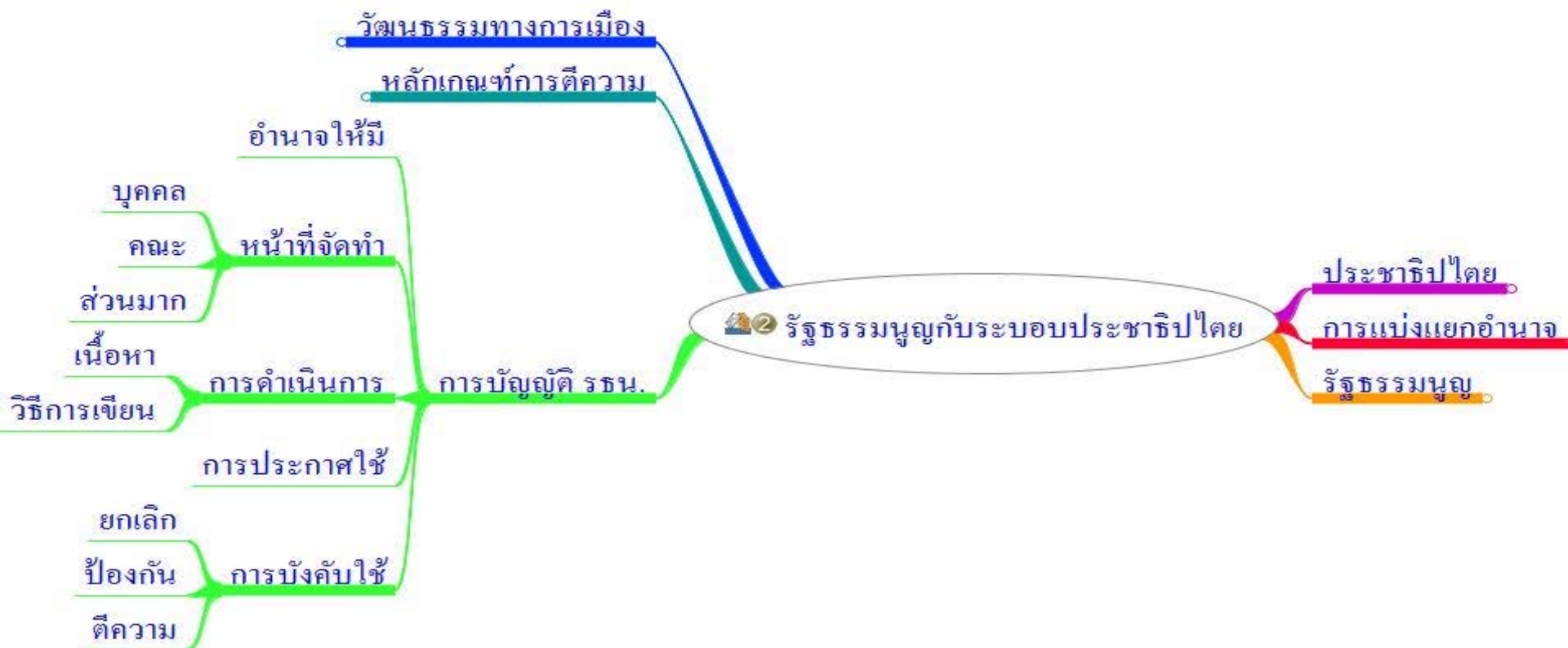
รัฐธรรมนูญกับระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย
การแบ่งแยกอำนาจ

รัฐธรรมนูญ

หลักการปกครอง
แบบแผนการปกครอง
จำกัดการใช้อำนาจรัฐ

นิติรัฐ
นิติธรรม

วัฒนธรรมทางการเมือง

หลักเกณฑ์การตีความ

อำนาจให้มี

บุคคล

คณะ

ส่วนมาก

เนื้อหา

วิธีการเขียน

หน้าที่จัดทำ

การดำเนินการ

การประกาศใช้

ยกเลิก

ป้องกัน

ตีความ

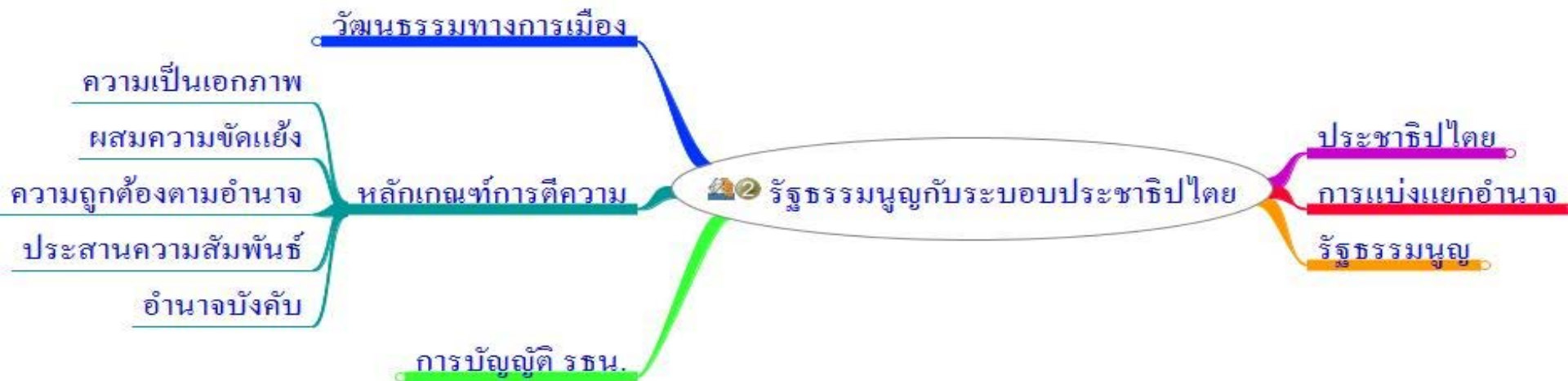
การบัญญัติ รธน.

รัฐธรรมนูญกับระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย

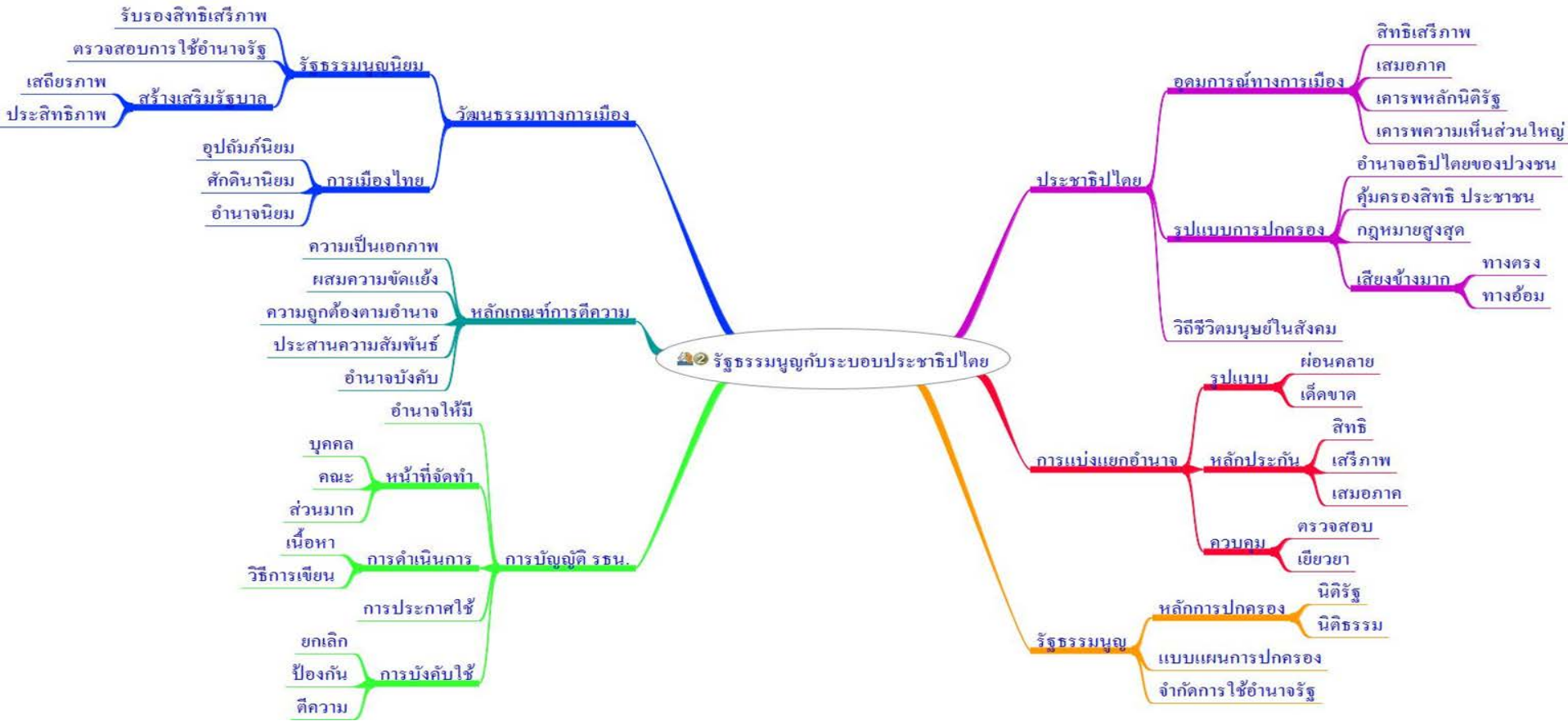
การแบ่งแยกอำนาจ

รัฐธรรมนูญ

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง
หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

กำเนิด

รัฐธรรมนูญ
กับ
การเมืองการปกครองไทย

ระบบการปกครอง

รัฐธรรมนูญ

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง
หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

กำเนิด

ระบบการปกครอง

- อาณาจักรสุโขทัย
- อาณาจักรศรีอยุธยา
- อาณาจักรรัตนโกสินทร์
- พ.ศ. 2475

รัฐธรรมนูญ

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง
หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

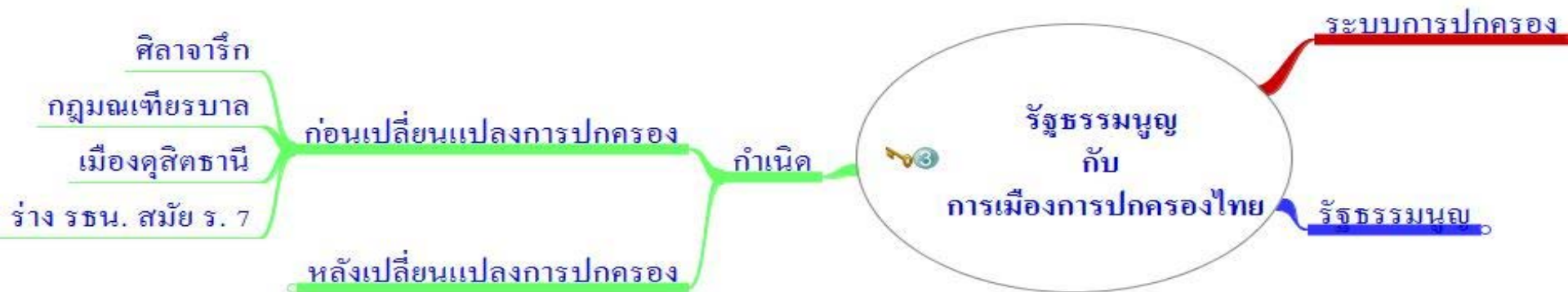
กำเนิด

รัฐธรรมนูญ
กับ
การเมืองการปกครองไทย

รัฐธรรมนูญ

ระบบการปกครอง

ระบบการปกครอง

รัฐธรรมนูญ
กับ

การเมืองการปกครองไทย

รัฐธรรมนูญ

กำเนิด

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง

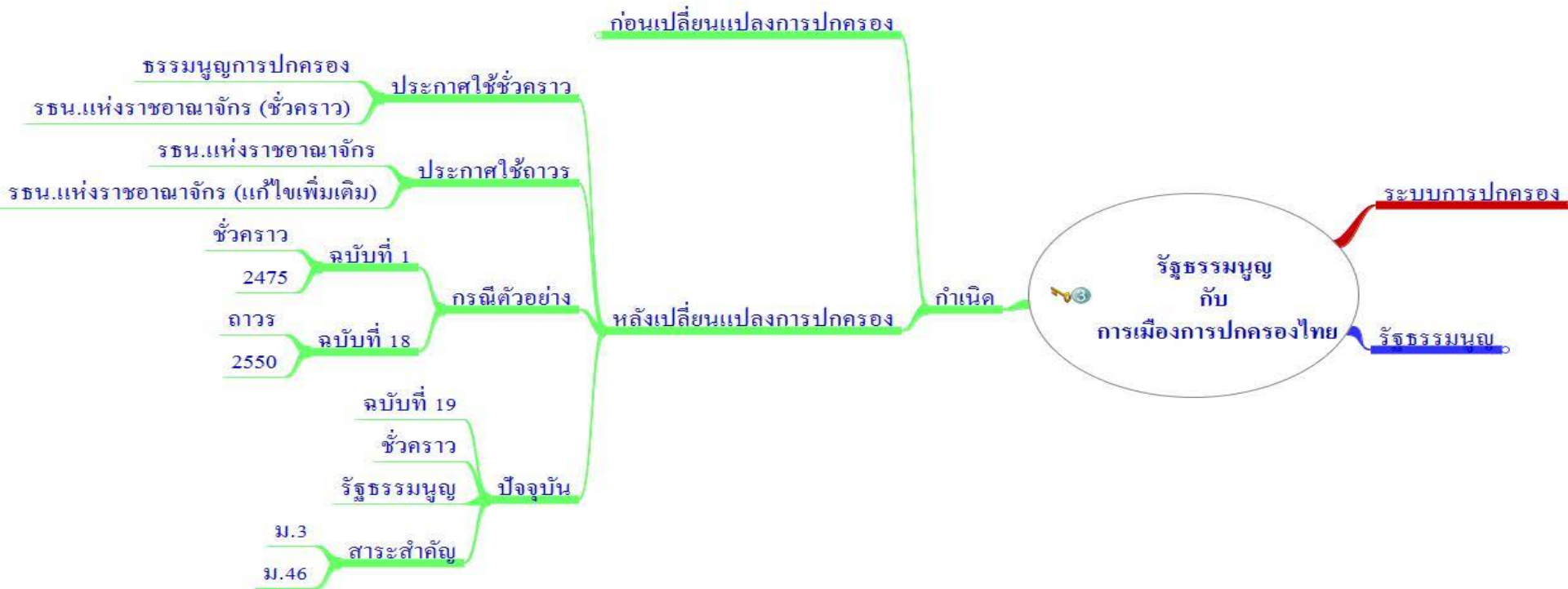
หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ศิลาจารึก

กฎหมายเทศบาล

เมืองสุลิตธานี

ร่าง รธน. สมัย ร. 7

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง

พระกาศใช้ชั่วคราว

ธรรมนูญการปกครอง
รธน.แห่งราชอาณาจักร(ชั่วคราว)

พระกาศใช้ถาวร

รธน.แห่งราชอาณาจักร
รธน.แห่งราชอาณาจักร(แก้ไขเพิ่มเติม)

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

กรณีตัวอย่าง

ฉบับที่ 1

ชั่วคราว

2475

ฉบับที่ 18

ถาวร

2550

ปัจจุบัน

ฉบับที่ 19

ชั่วคราว

รัฐธรรมนูญ

สาระสำคัญ

ม.3

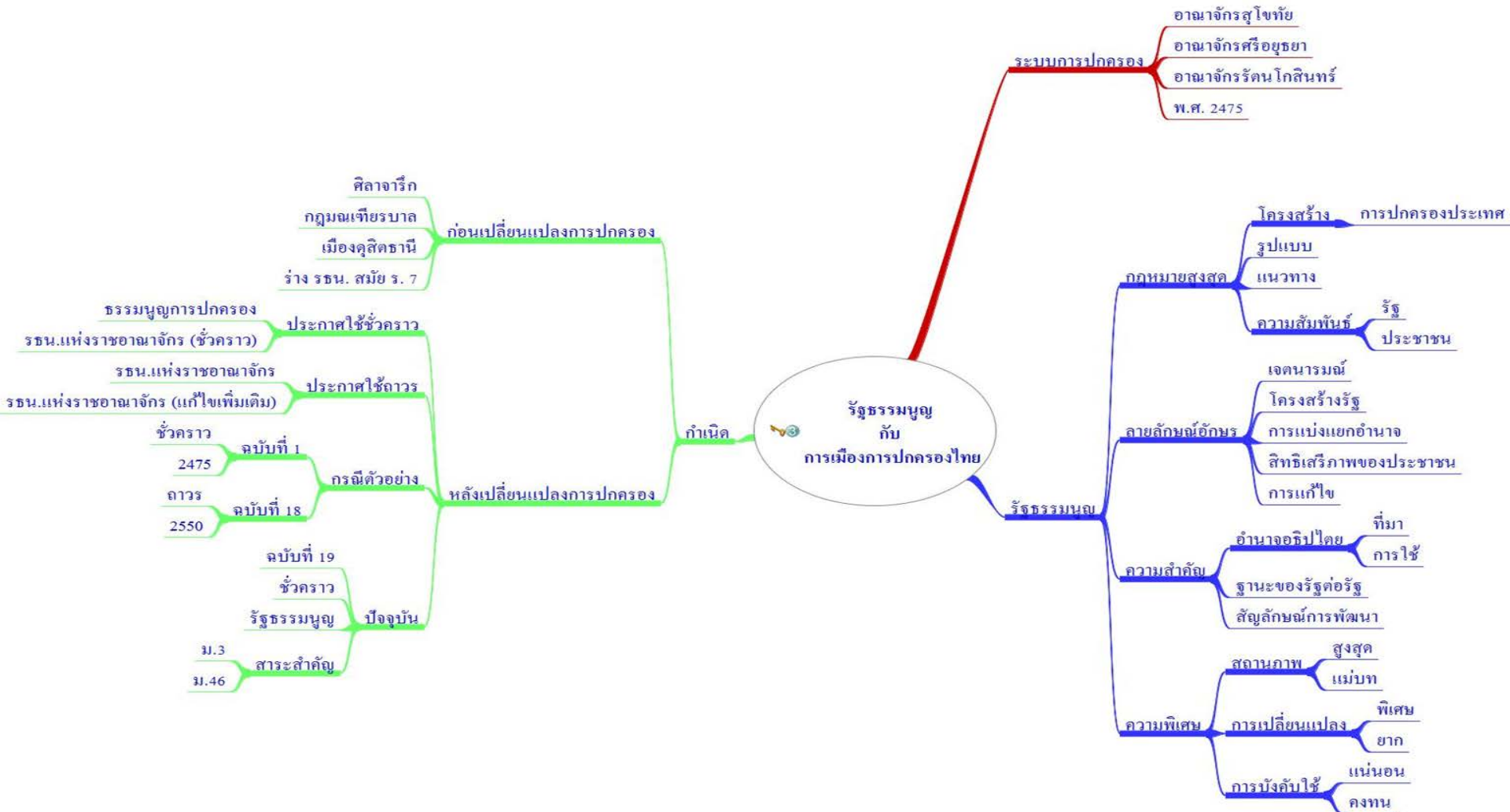
ม.46

กำเนิด

รัฐธรรมนูญ
กับ
การเมืองการปกครองไทย

ระบบการปกครอง

รัฐธรรมนูญ

ลำดับชั้นกฎหมาย

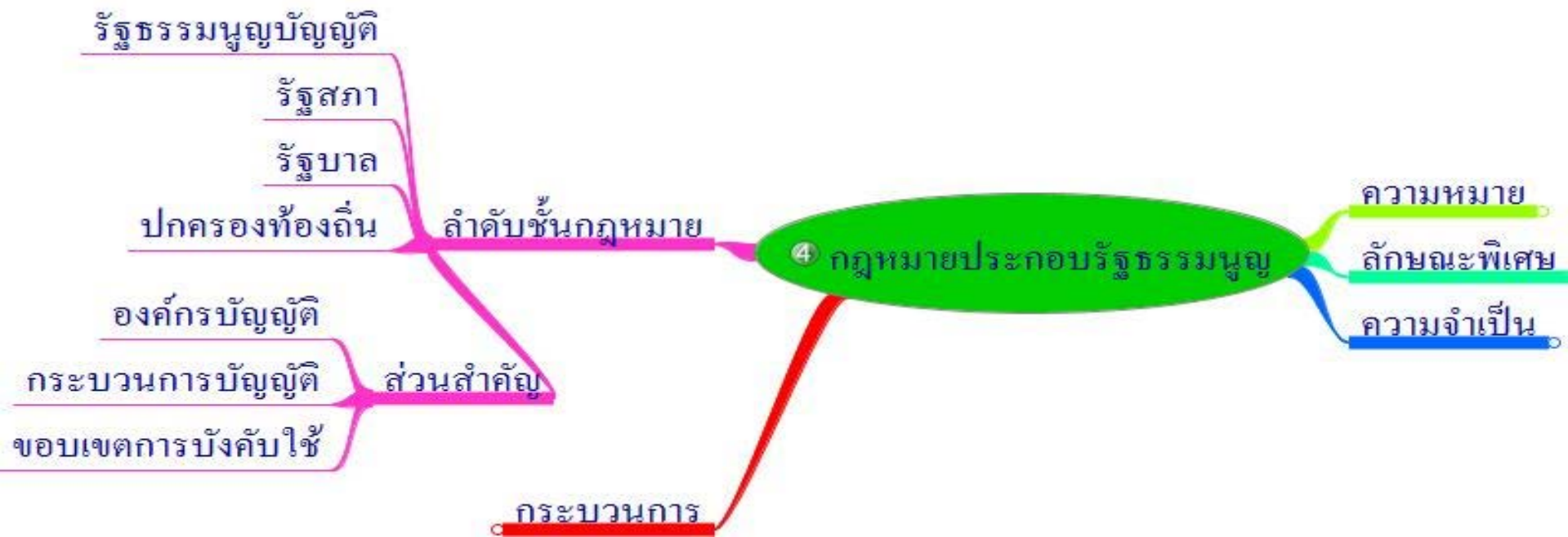
กระบวนการ

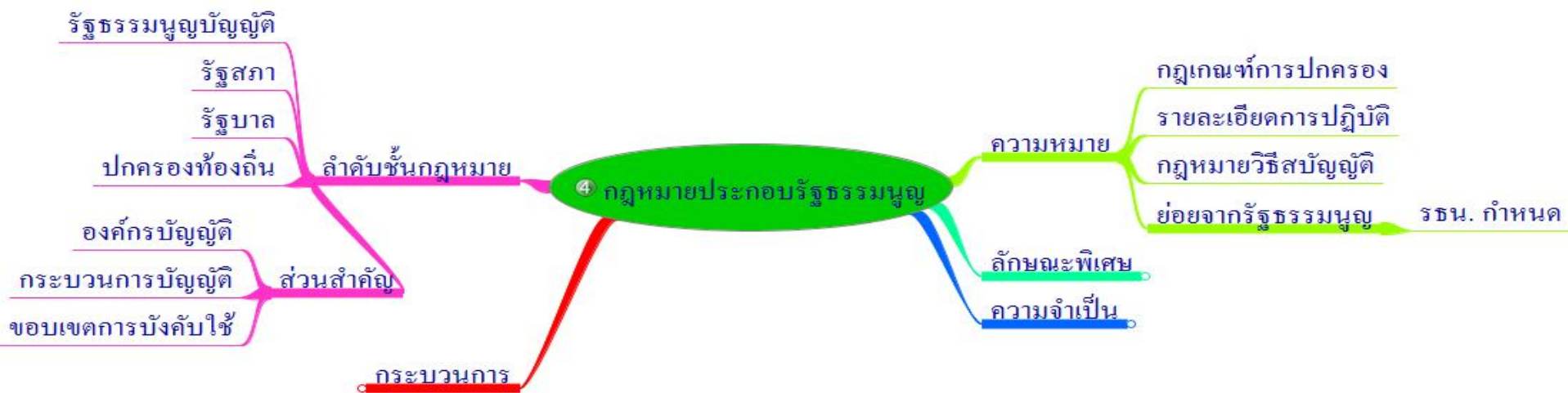
4 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ความหมาย

ลักษณะพิเศษ

ความจำเป็น

รัฐธรรมนูญบัญญัติ

รัฐสภา

รัฐบาล

ปกครองท้องถิ่น

ลำดับชั้นกฎหมาย

4 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ความหมาย

กฎเกณฑ์การปกครอง

รายละเอียดการปฏิบัติ

กฎหมายวิชีบัญญัติ

ย่อยจากรัฐธรรมนูญ

รธน. กำหนด

องค์การบัญญัติ

กระบวนการบัญญัติ

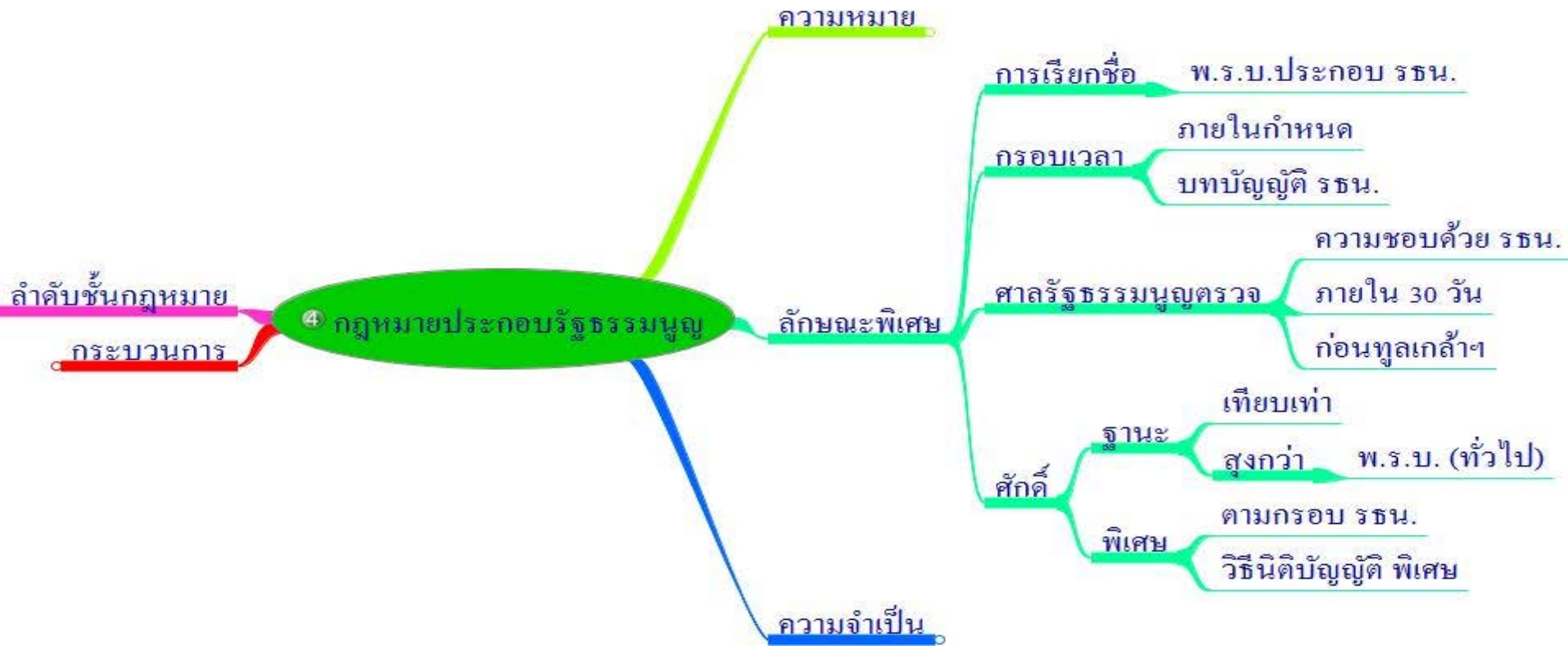
ขอบเขตการบังคับใช้

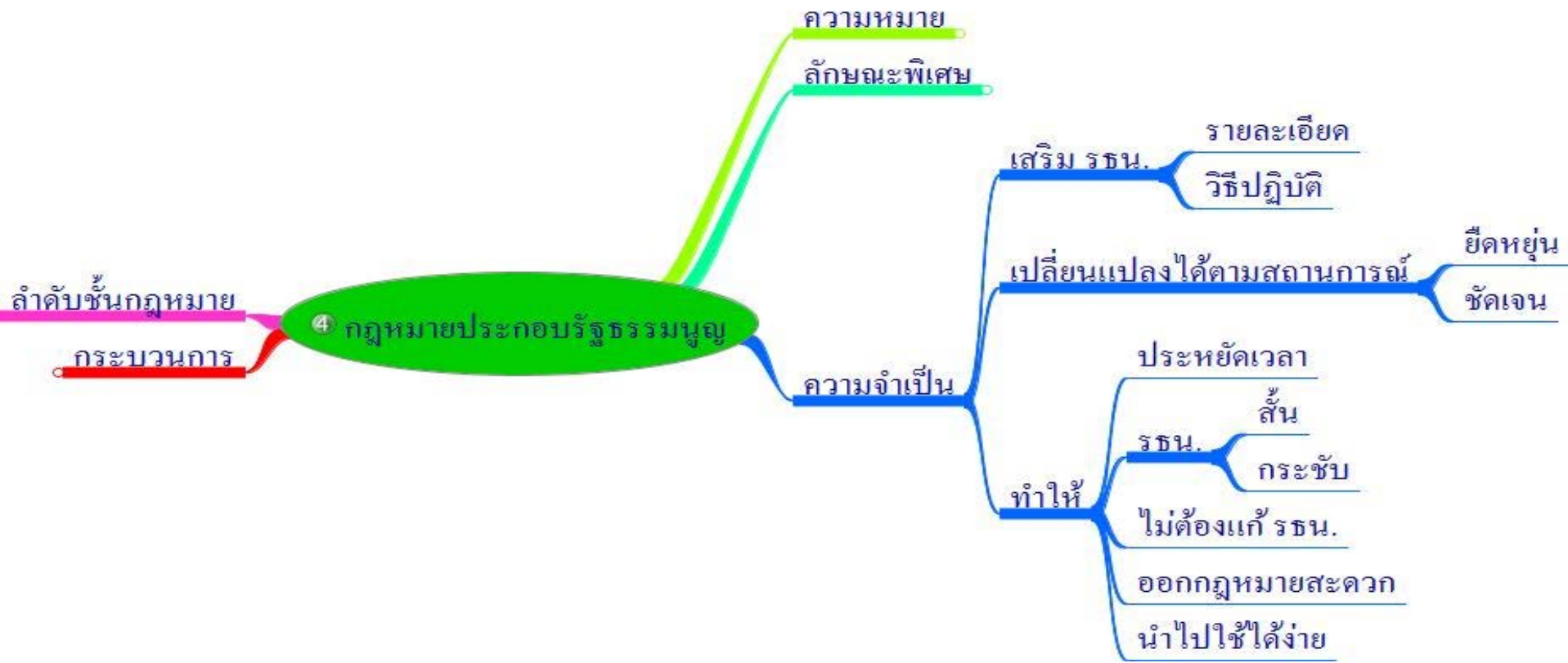
ส่วนสำคัญ

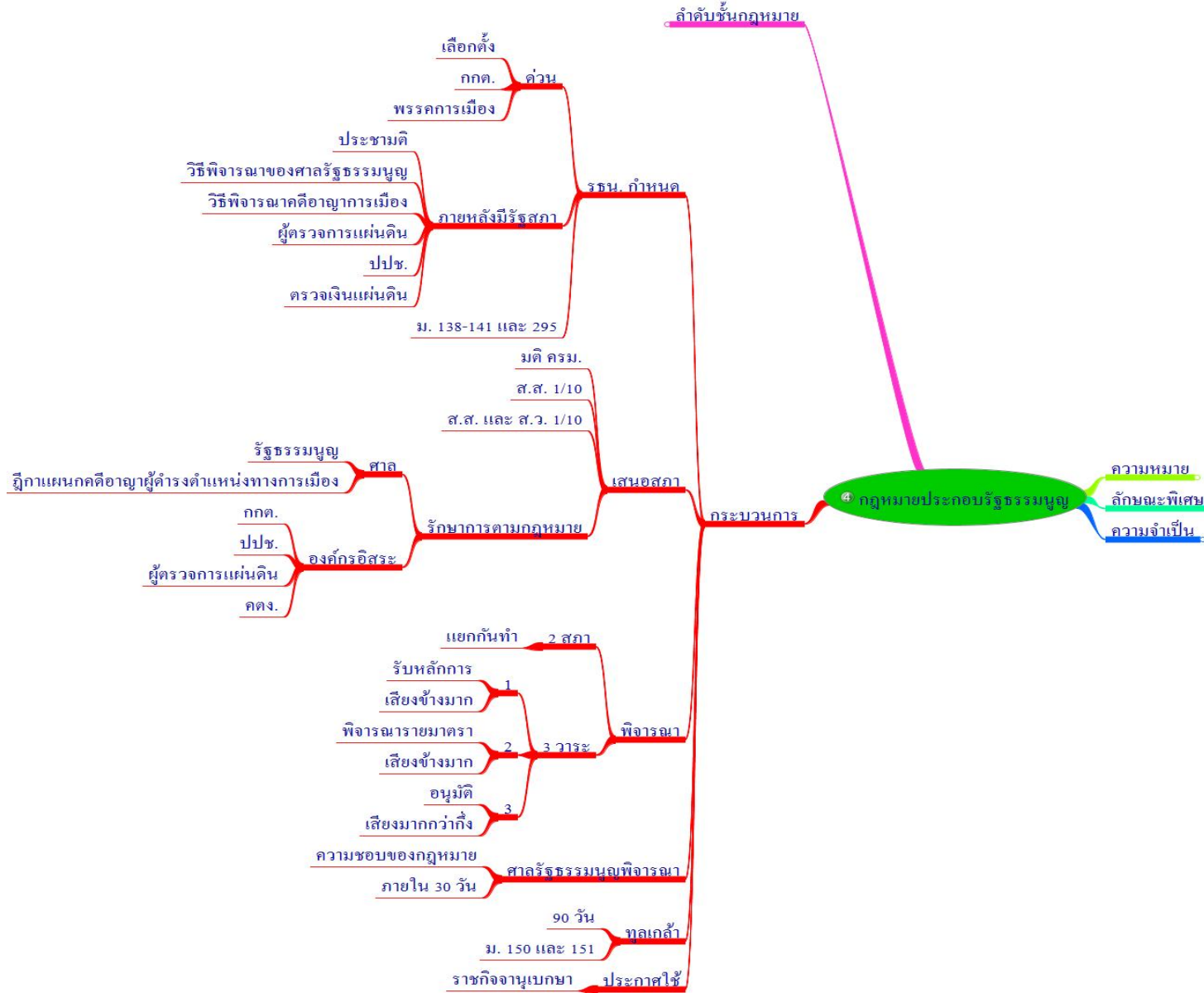
กระบวนการ

ลักษณะพิเศษ

ความจำเป็น

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ลำดับชั้นกฎหมาย

- รัฐธรรมนูญบัญญัติ
- รัฐสภา
- รัฐบาล
- ปกครองท้องถิ่น
- องค์กรบัญญัติ
- กระบวนการบัญญัติ
- ขอบเขตการบังคับใช้
- ส่วนสำคัญ

ความหมาย

- กฎเกณฑ์การปกครอง
- รายละเอียดการปฏิบัติ
- กฎหมายวิธีสบัญญัติ
- ย่อยจากรัฐธรรมนูญ รธน. กำหนด

ลักษณะพิเศษ

- การเรียกชื่อ พ.ร.บ.ประกอบ รธน.
- กรอบเวลา ภายในกำหนด บทบัญญัติ รธน.
- ศาลรัฐธรรมนูญตรวจ ความชอบด้วย รธน. ภายใน 30 วัน ก่อนหลุดเกล้าฯ
- ศักดิ์
  - ฐานะ เทียบเท่า สูงกว่า พ.ร.บ. (ทั่วไป)
  - พิเศษ ตามกรอบ รธน. วินิจฉัยบัญญัติ พิเศษ

ความจำเป็น

- เสริม รธน. รายละเอียด วิธีปฏิบัติ
- เปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ยืดหยุ่น ชัดเจน
- ทำให้
  - ประหยัดเวลา
  - รธน. สั้น กระชับ
  - ไม่ต้องแก้ รธน.
  - ออกกฎหมายสะดวก
  - นำไปใช้ได้ง่าย

กระบวนการ

- เสนอสภา
  - มติ ครม.
  - ส.ส. 1/10
  - ส.ส. และ ส.ว. 1/10

รักษาการตามกฎหมาย

- สภา
  - รัฐธรรมนูญ
  - ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
  - กกต.
  - ปปช.
  - ผู้ตรวจการแผ่นดิน
  - คตง.
- องค์กรอิสระ

พิจารณา

- แยกกันทำ 2 สภา
- รับหลักการ 1
- เสียงข้างมาก
- พิจารณารายมาตรา 2
- เสียงข้างมาก
- อนุมติ 3
- เสียงมากกว่ากึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

- ความชอบของกฎหมาย
- ภายใน 30 วัน

ทดลองใช้

- 90 วัน
- ม. 150 และ 151

ประกาศใช้

- ราชกิจจานุเบกษา

รธน. กำหนด

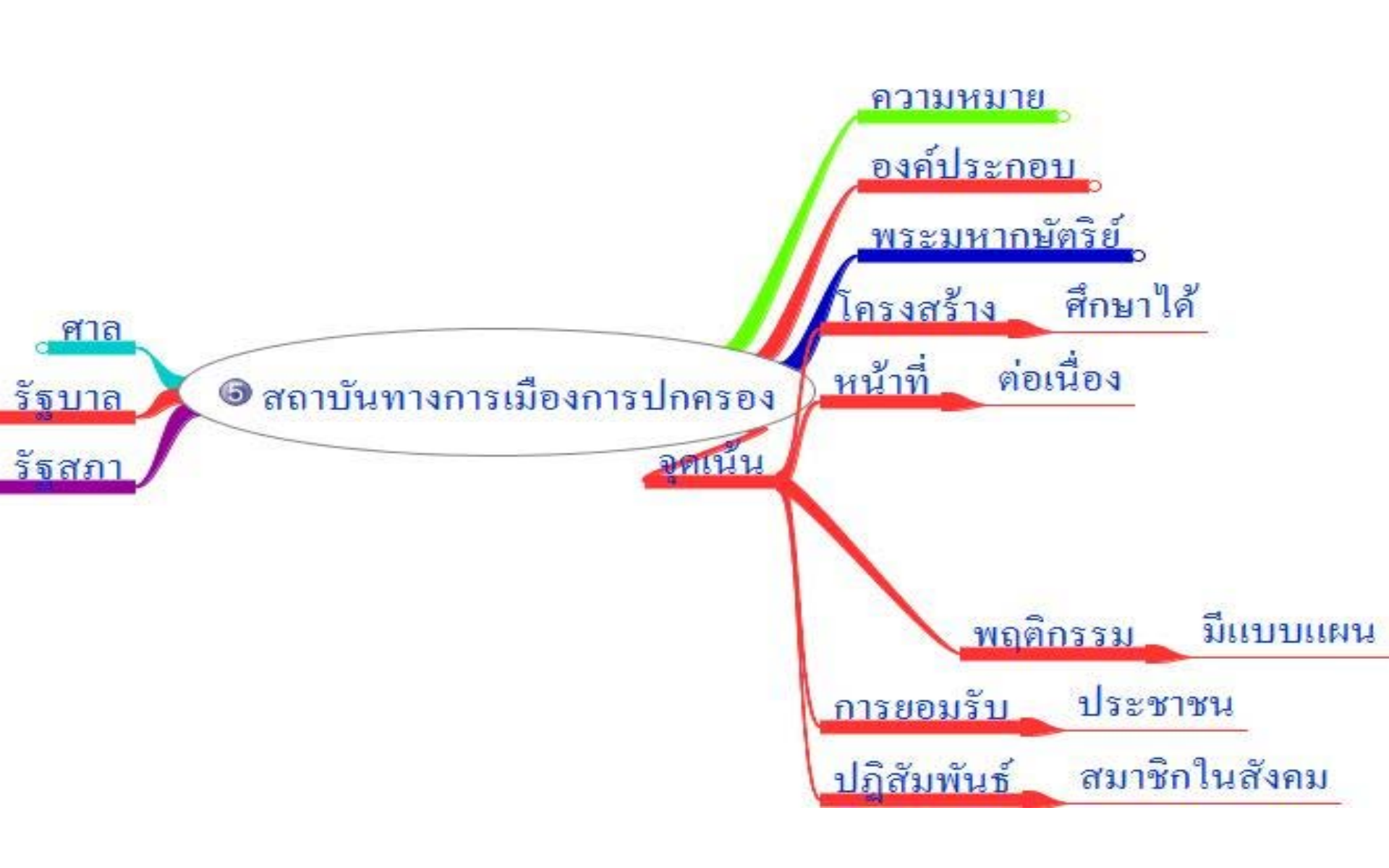
- เลือกตั้ง
- กกต.
- พรรคการเมือง
- วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- วิธีพิจารณาคดีอาญาการเมือง
- ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ปปช.
- ตรวจเงินแผ่นดิน
- ม. 138-141 และ 295

ภายหลังมีรัฐสภา

- ประชาคมติ
- ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ปปช.
- ตรวจเงินแผ่นดิน

๕ สถาบันทางการเมืองการปกครอง

ศาล

รัฐบาล

รัฐสภา

จุดเน้น

ความหมาย

องค์ประกอบ

พระมหากษัตริย์

โครงสร้าง

ศึกษาได้

หน้าที่

ต่อเนื่อง

พฤติกรรม

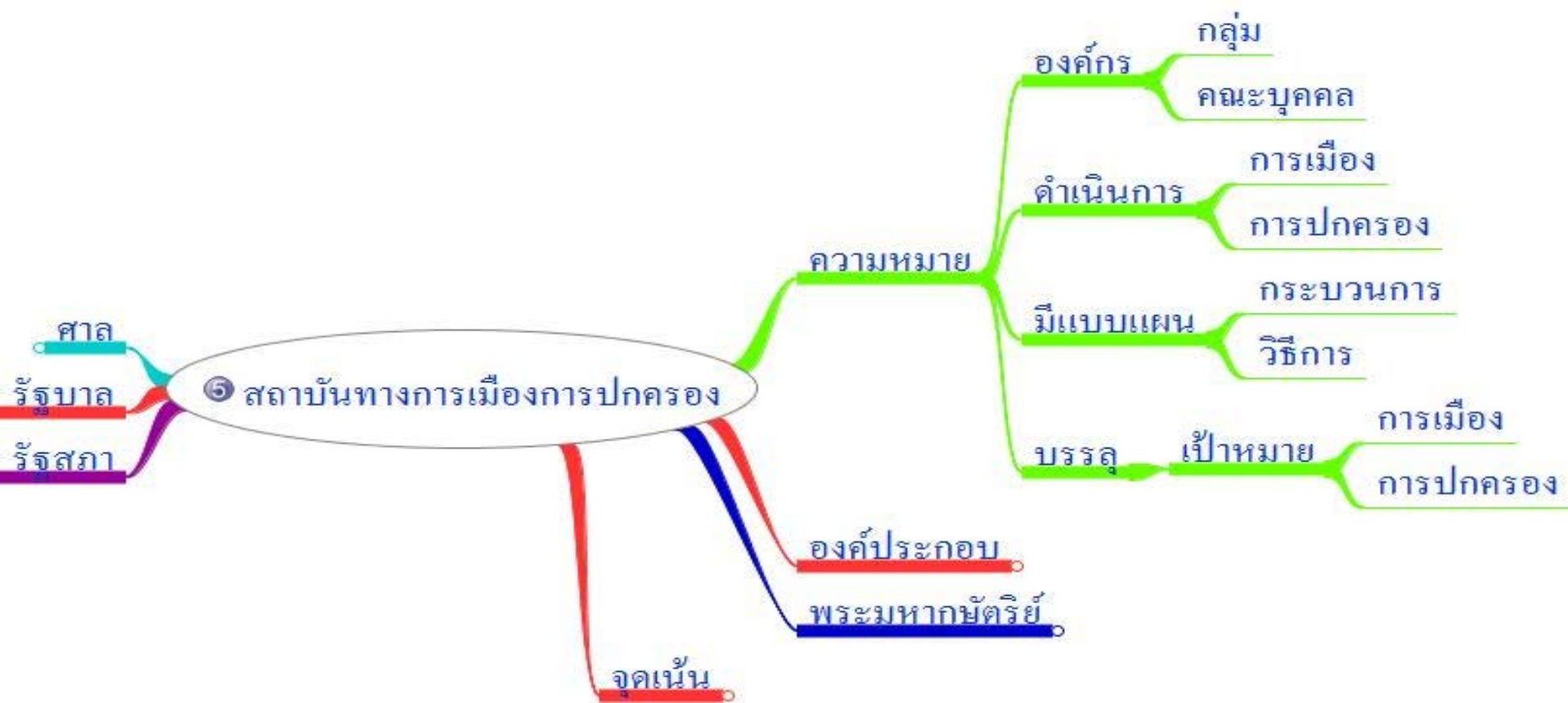
มีแบบแผน

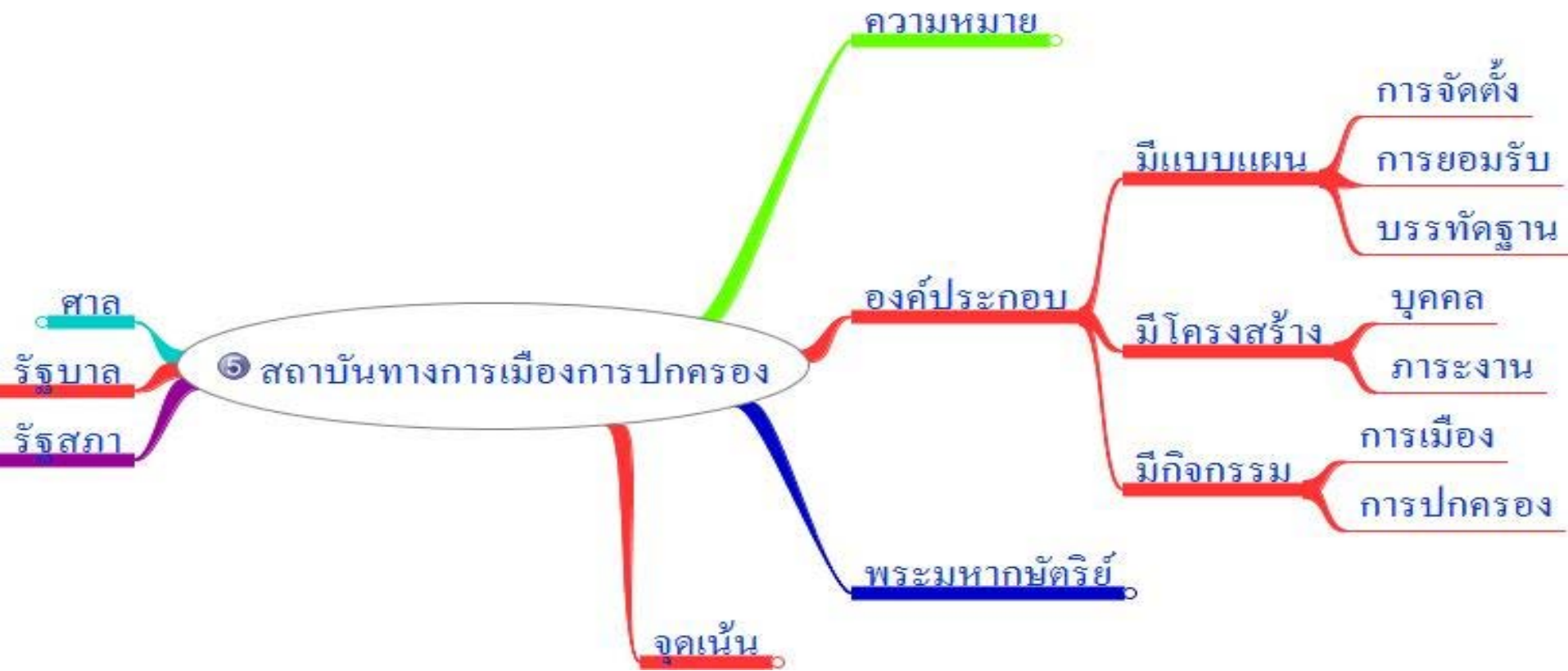
การยอมรับ

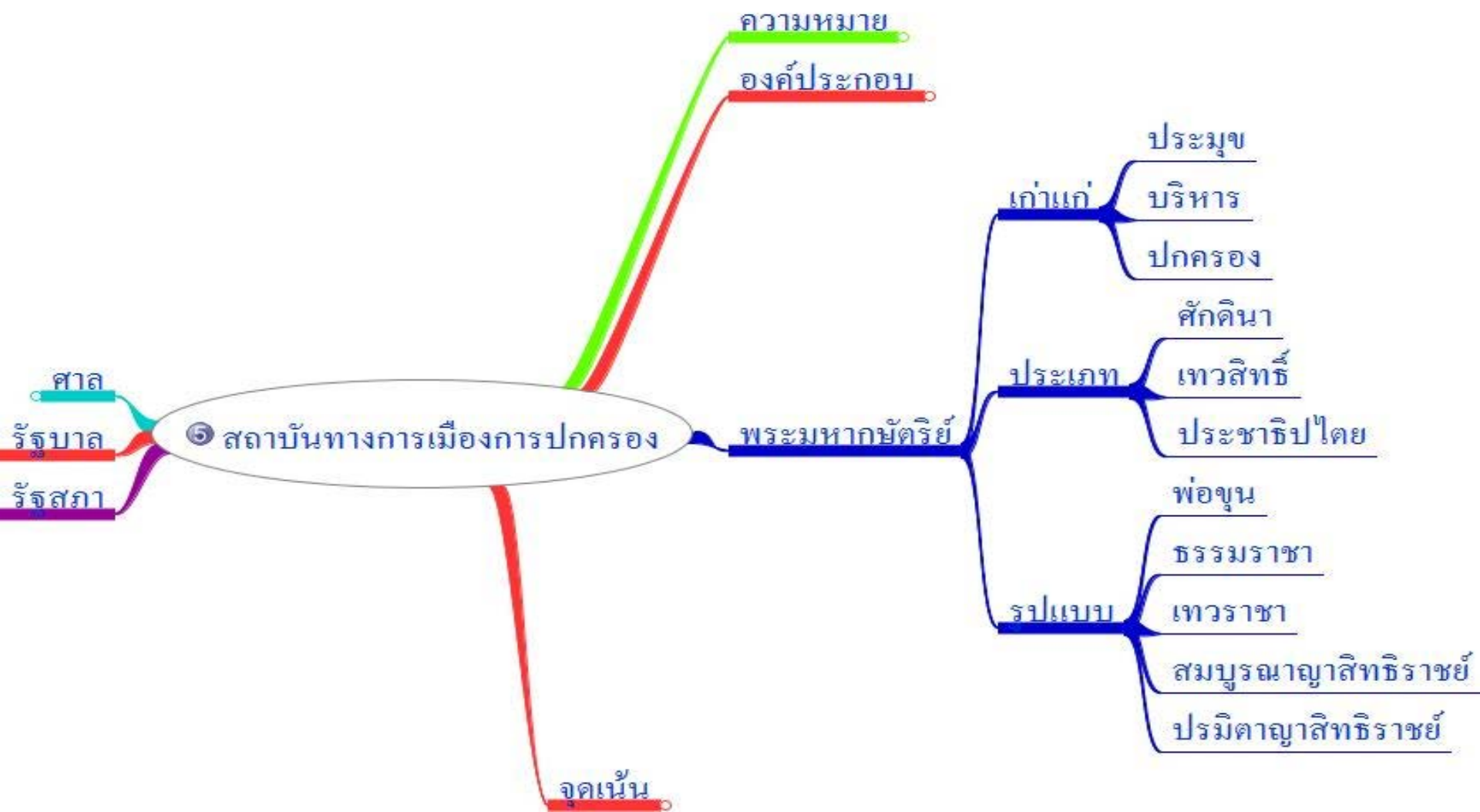
ประชาชน

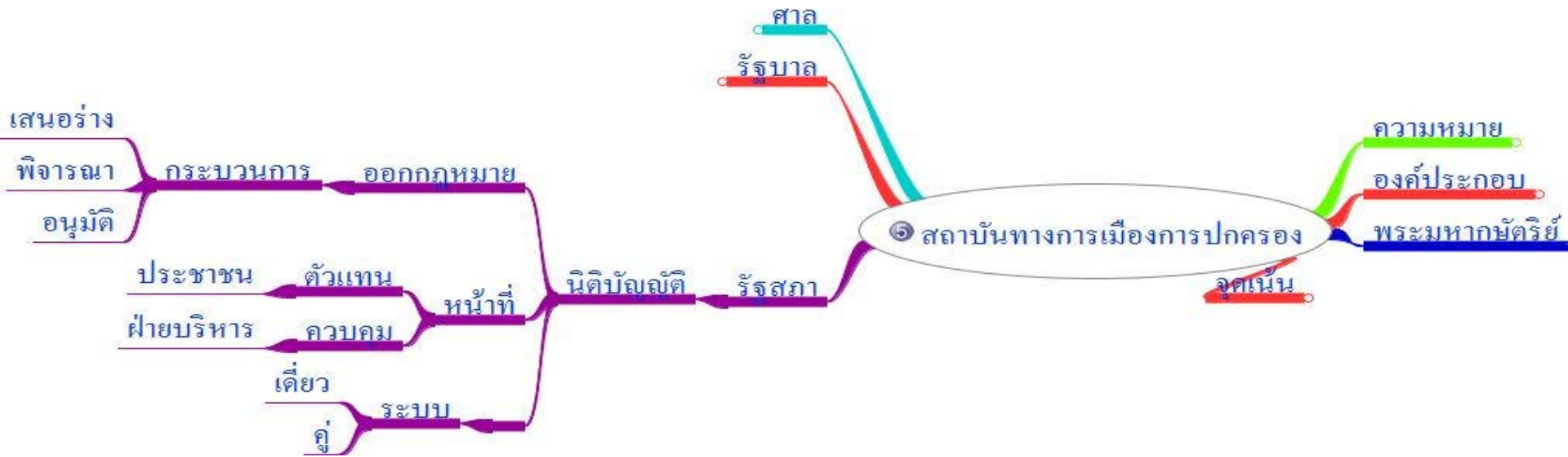
ปฏิสัมพันธ์

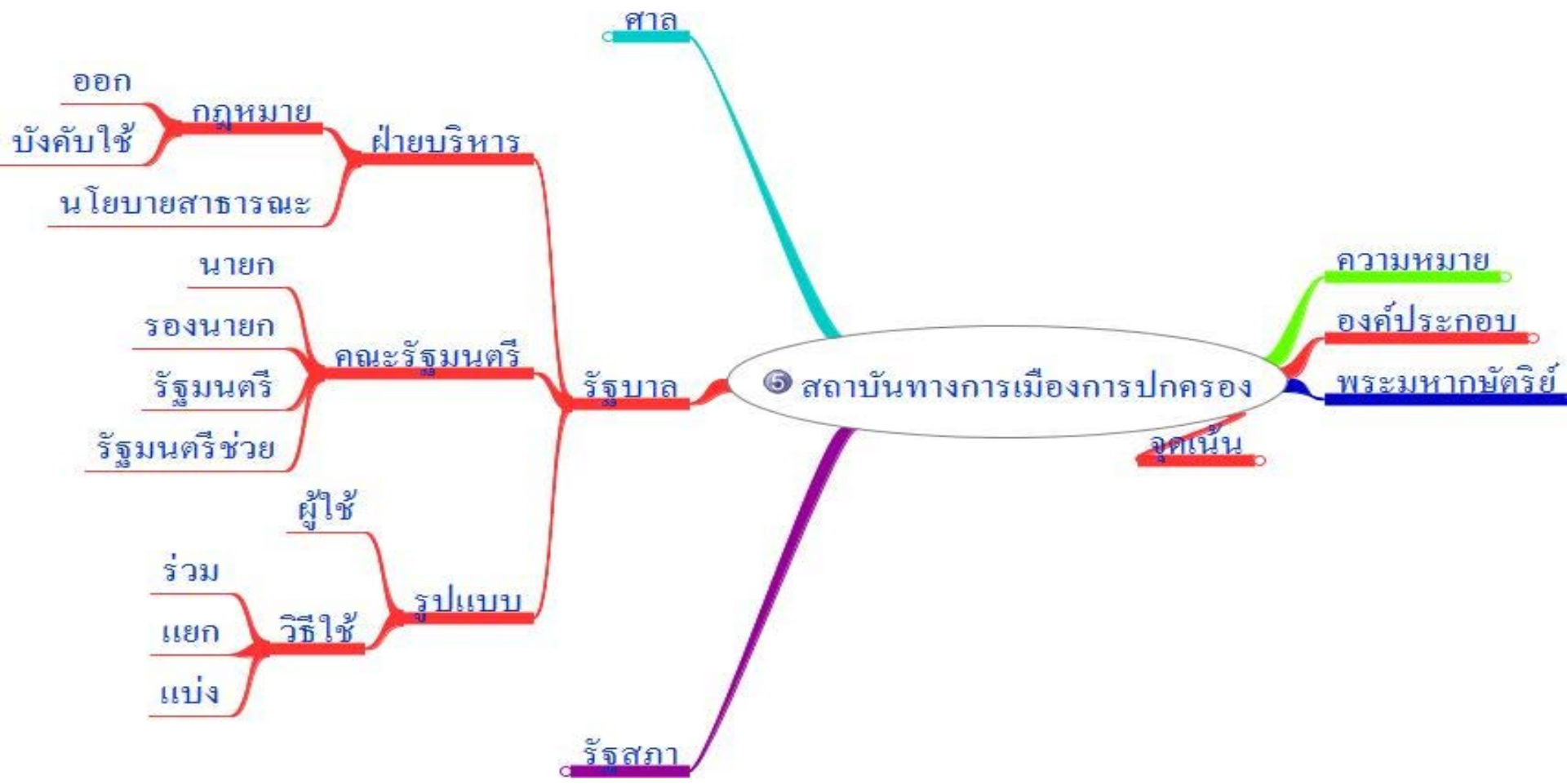
สมาชิกในสังคม

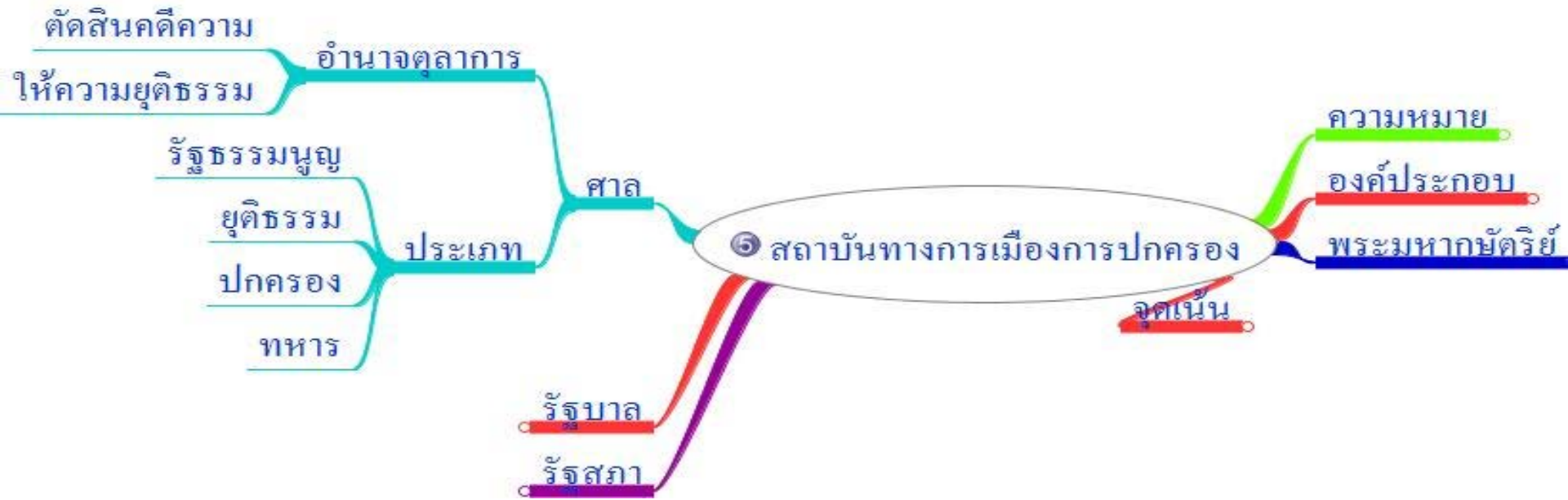

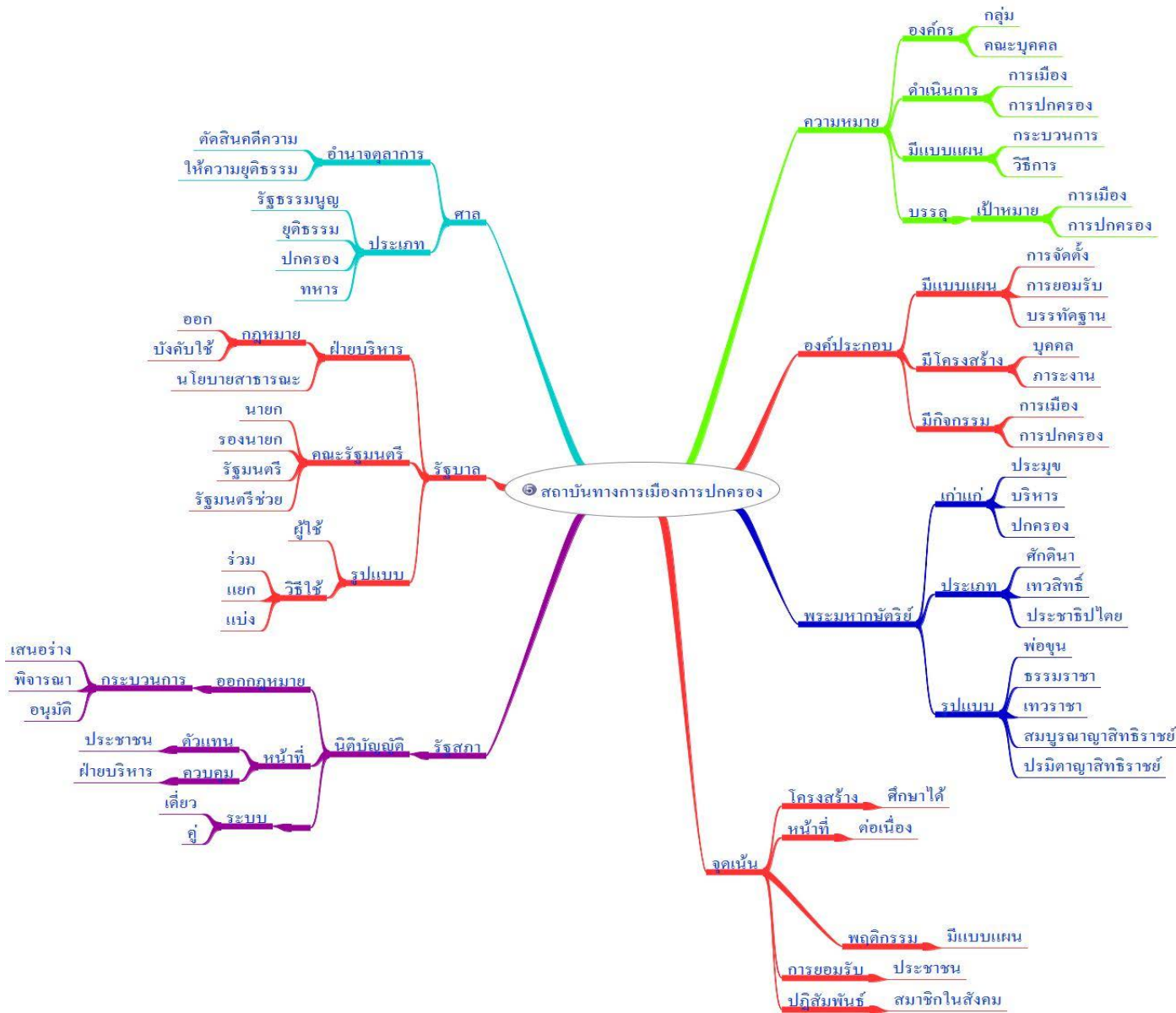

รธน. ฉบับ 18

อำนาจหน้าที่

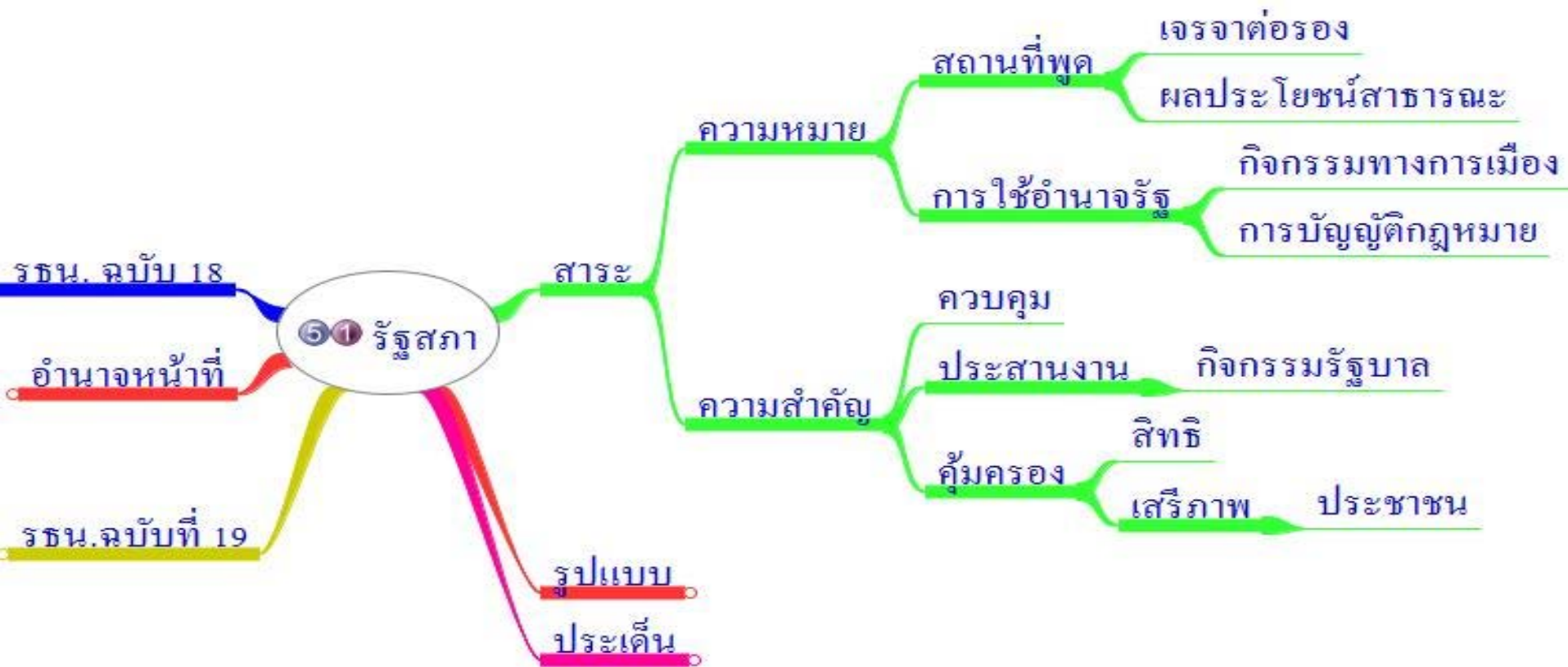
รธน. ฉบับที่ 19

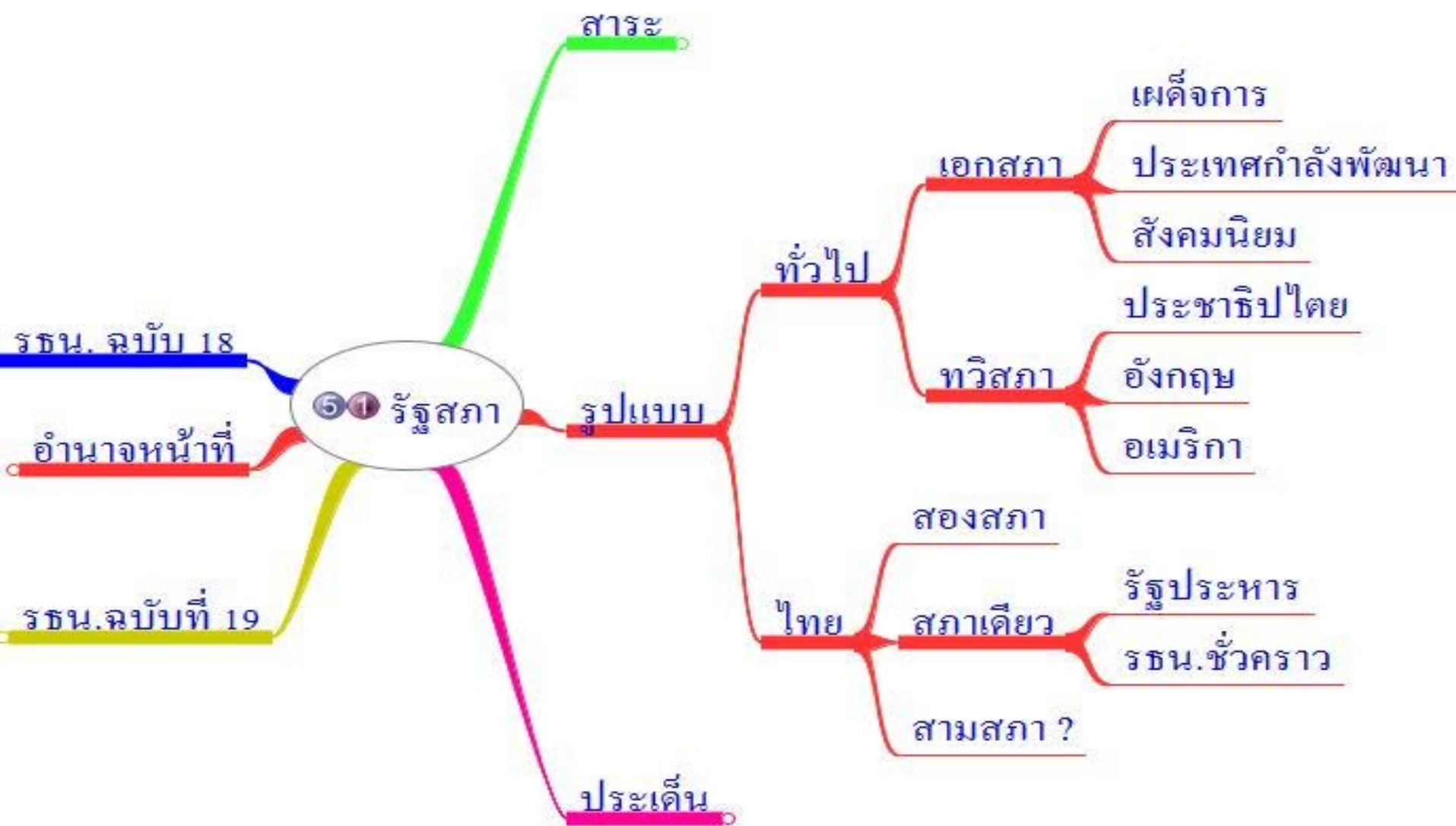

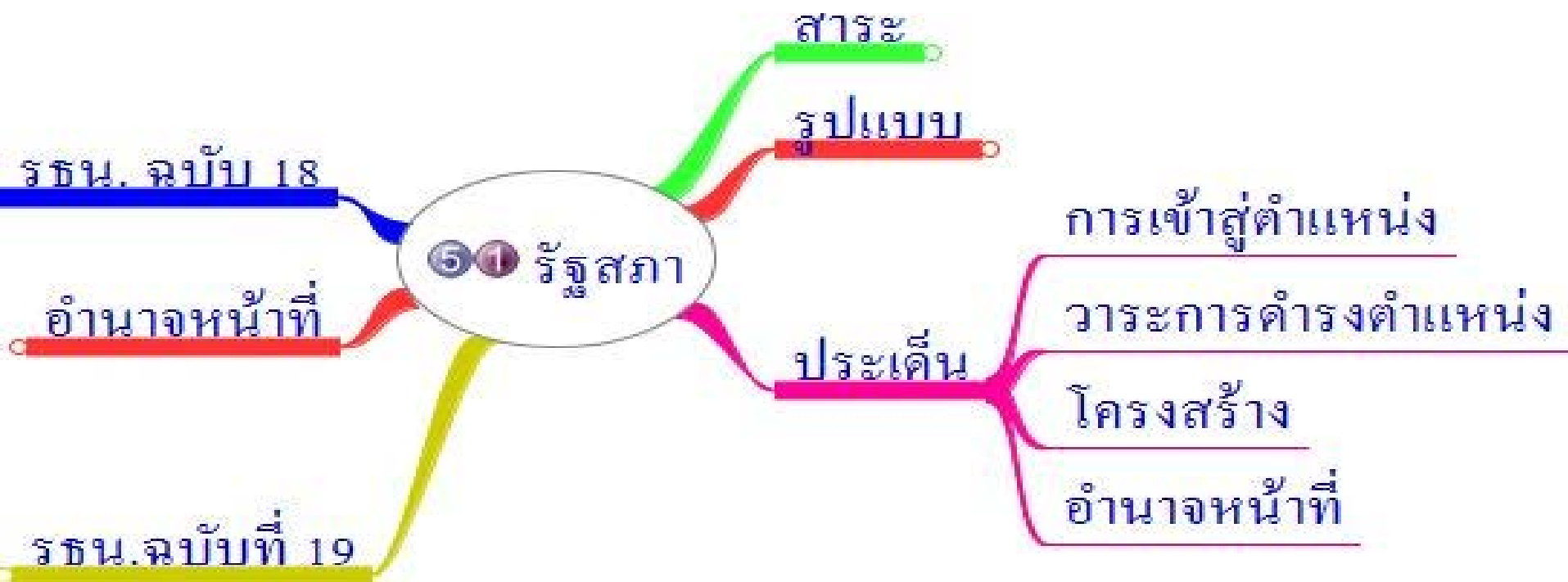
สาระ

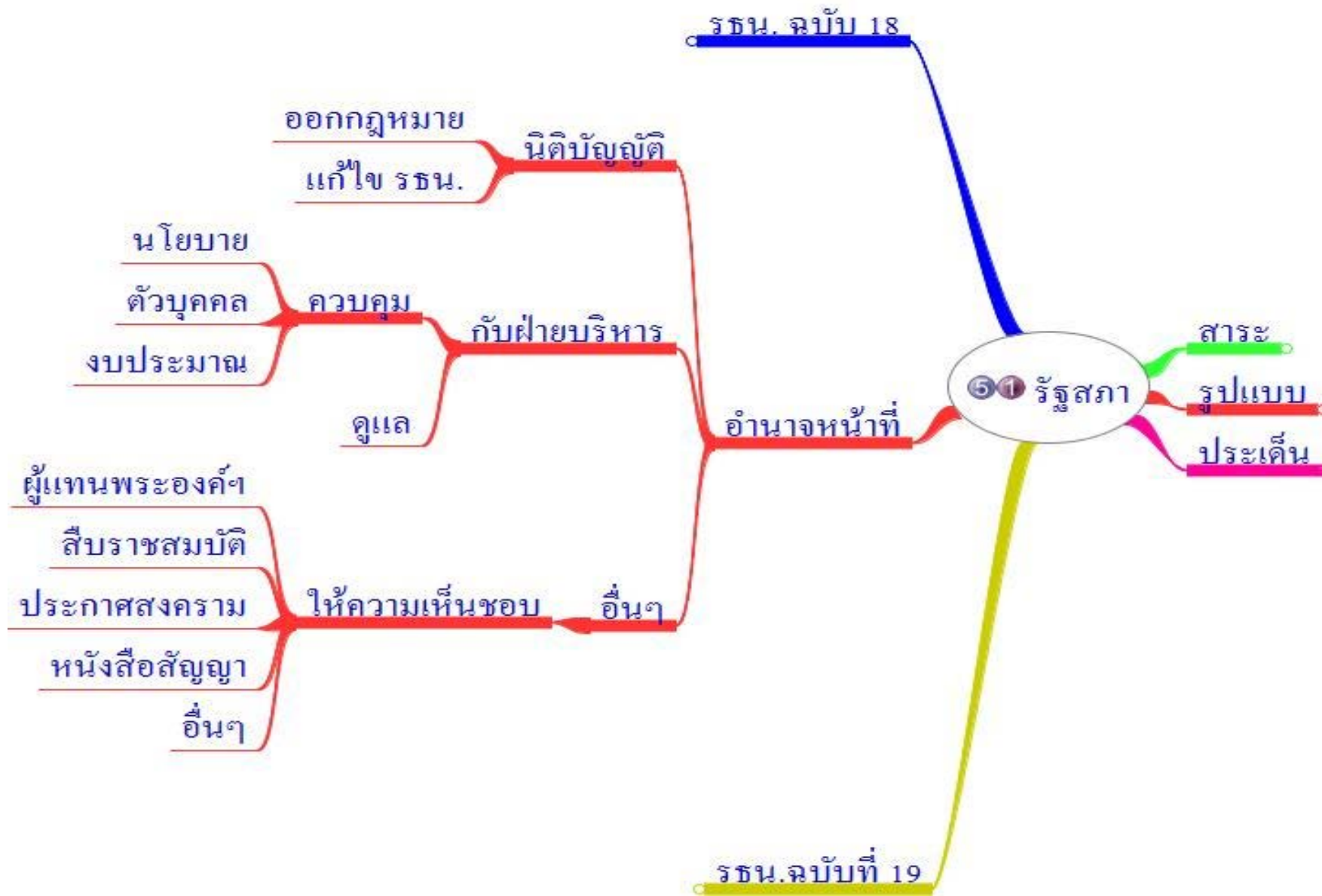
รูปแบบ

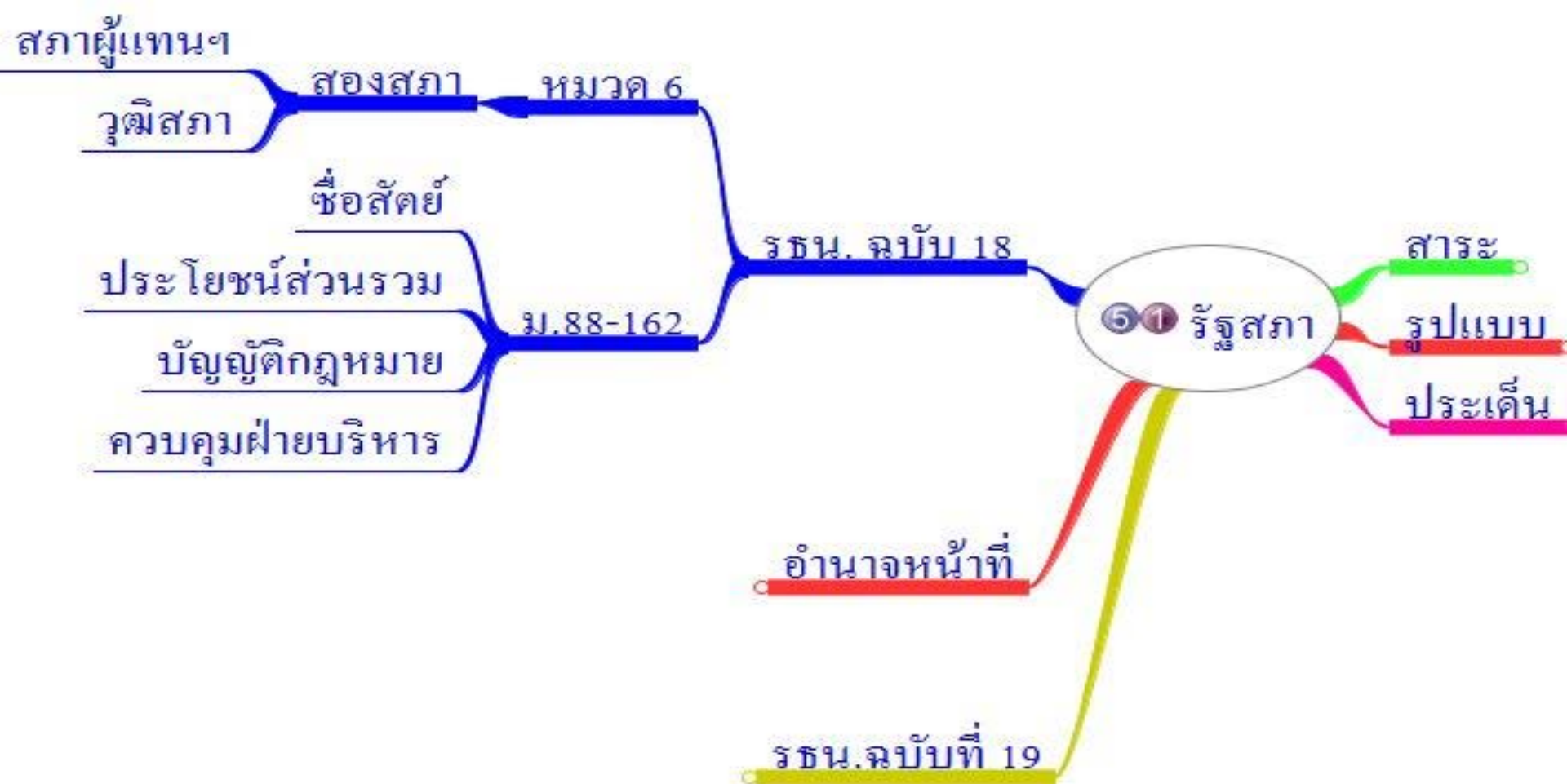
ประเด็น

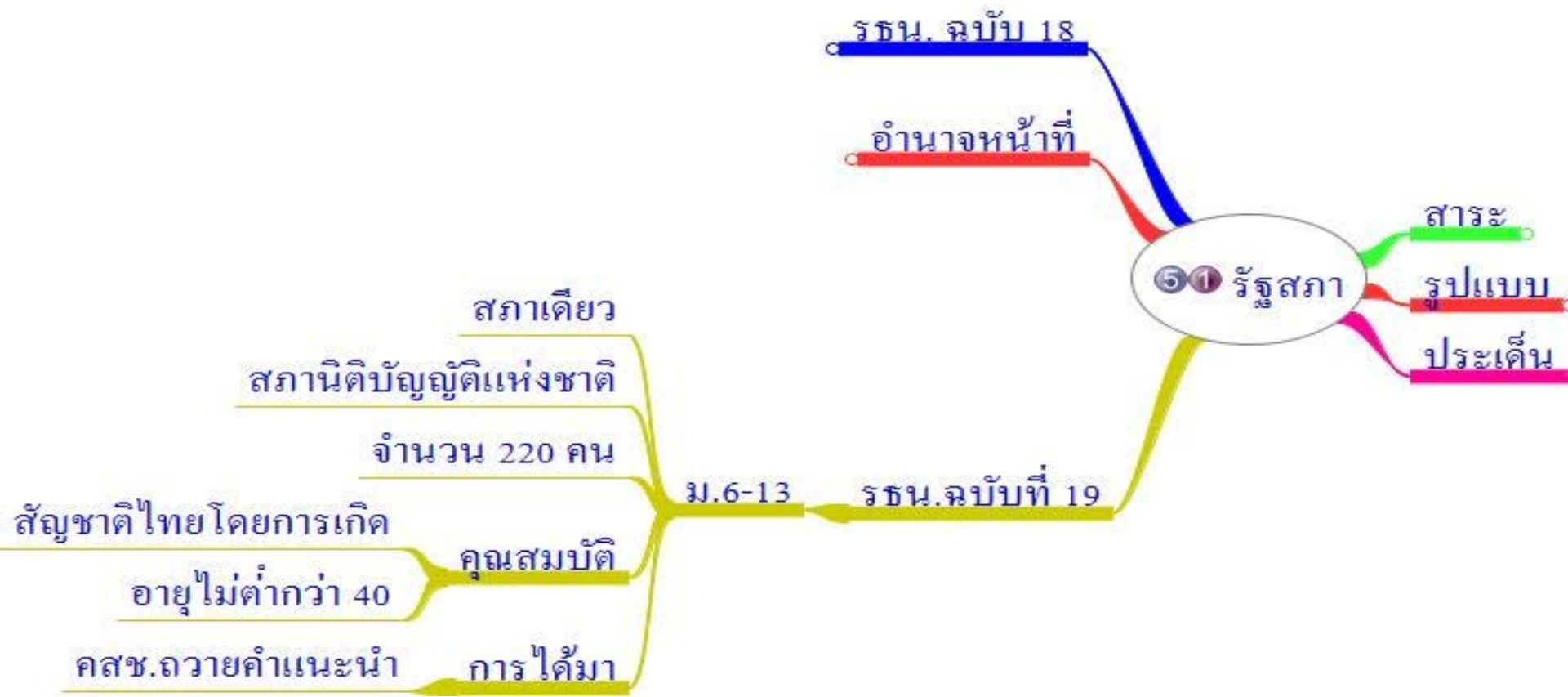

๕๑ รัฐสภา

สภาผู้แทนฯ
วุฒิสภา
ชื่อสัคดิ์
ประโชชนส่วนรวม
บัญญัติกฎหมาย
ควบคุมฝ่ายบริหาร
หมวด 6
รธน. ฉบับ 18

ออกกฎหมาย
แก้ไข รธน.
นโยบาย
ตัวบุคคล
งบประมาณ
ควบคุม
กับฝ่ายบริหาร
คูแผล
อำนาจหน้าที่

ผู้แทนพระองค์ฯ
สืบราชสมบัติ
ประกาศสงคราม
หนังสือสัญญา
อื่นๆ
ให้ความเห็นชอบ
อื่นๆ

สภาเดี่ยว
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
จำนวน 220 คน
สัญชาติไทยโดยการเกิด
อายุไม่ต่ำกว่า 40
คลช.ถวายคำแนะนำ
การได้มา
ม. 6-13
รธน. ฉบับที่ 19

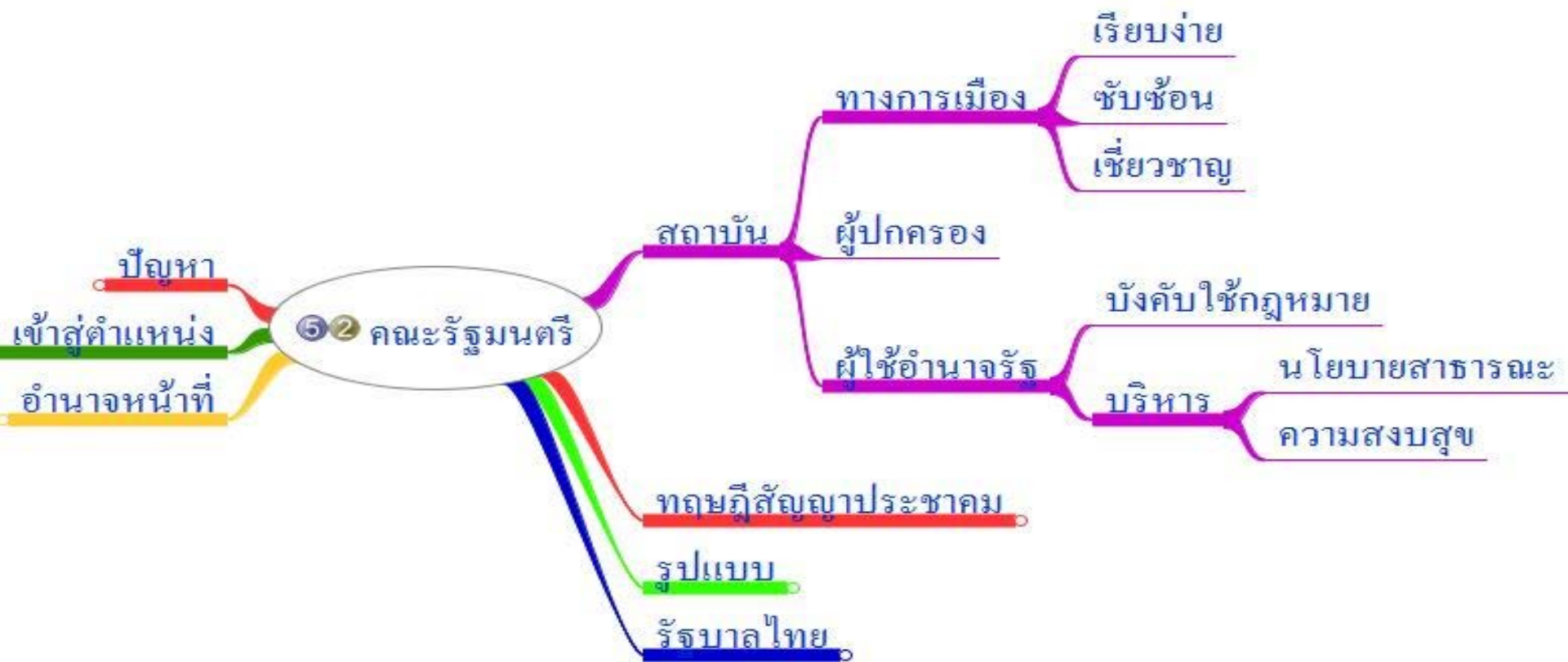
สาระ
ความหมาย
สถานที่พูด
เจรจาต่อรอง
ผลประโยชน์สาธารณะ
การใช้อำนาจรัฐ
กิจกรรมทางการเมือง
การบัญญัติกฎหมาย
ควบคุม
ประสานงาน
กิจกรรมรัฐบาล
คุ้มครอง
สิทธิ
เสรีภาพ
ประชาชน

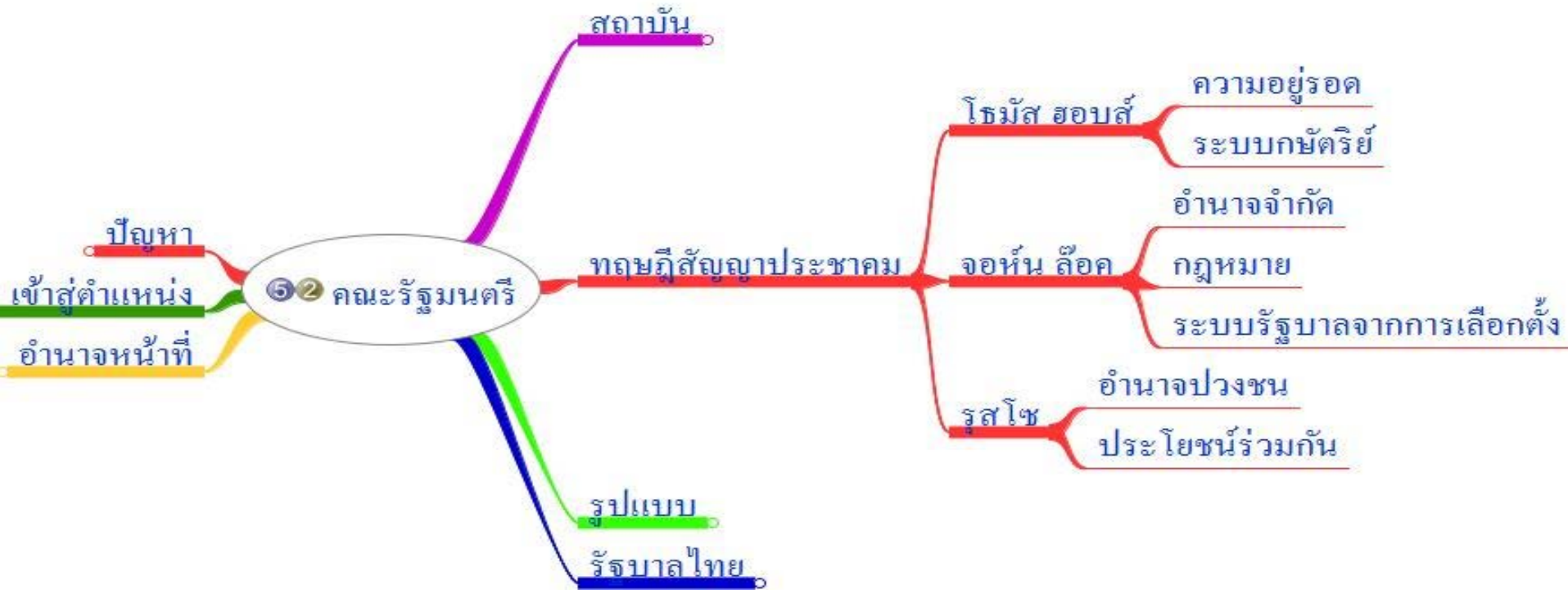
รูปแบบ
ทั่วไป
เอกสภา
ประเทศกำลังพัฒนา
สังคมนิยม
ประชาธิปไตย
ทวิสภา
อังกฤษ
อเมริกา
ไทย
สองสภา
สภาเดี่ยว
รัฐประหาร
รธน.ชั่วคราว
สามสภา?

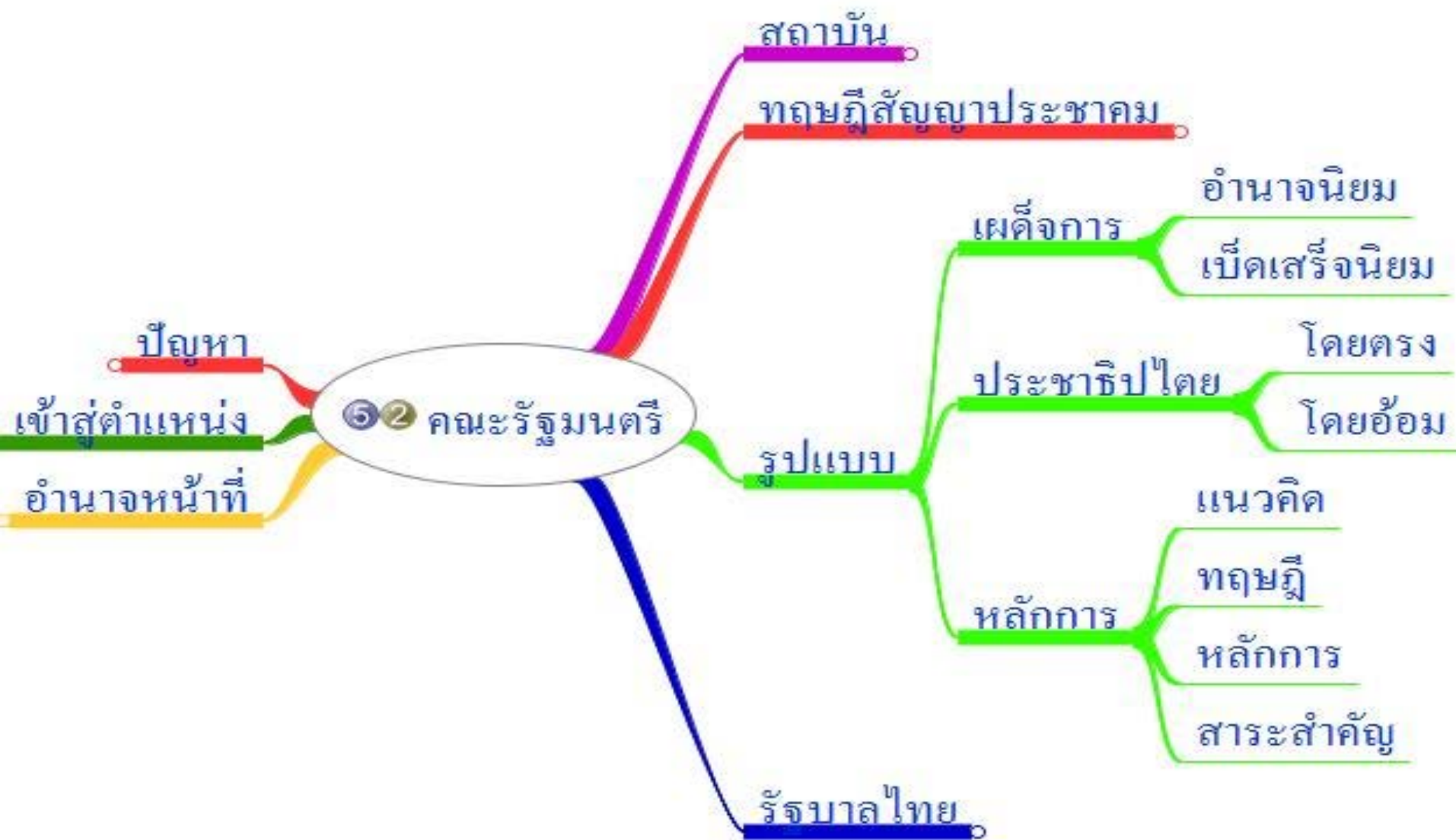
ประเด็น
การเข้าสู่ตำแหน่ง
วาระการดำรงตำแหน่ง
โครงสร้าง
อำนาจหน้าที่

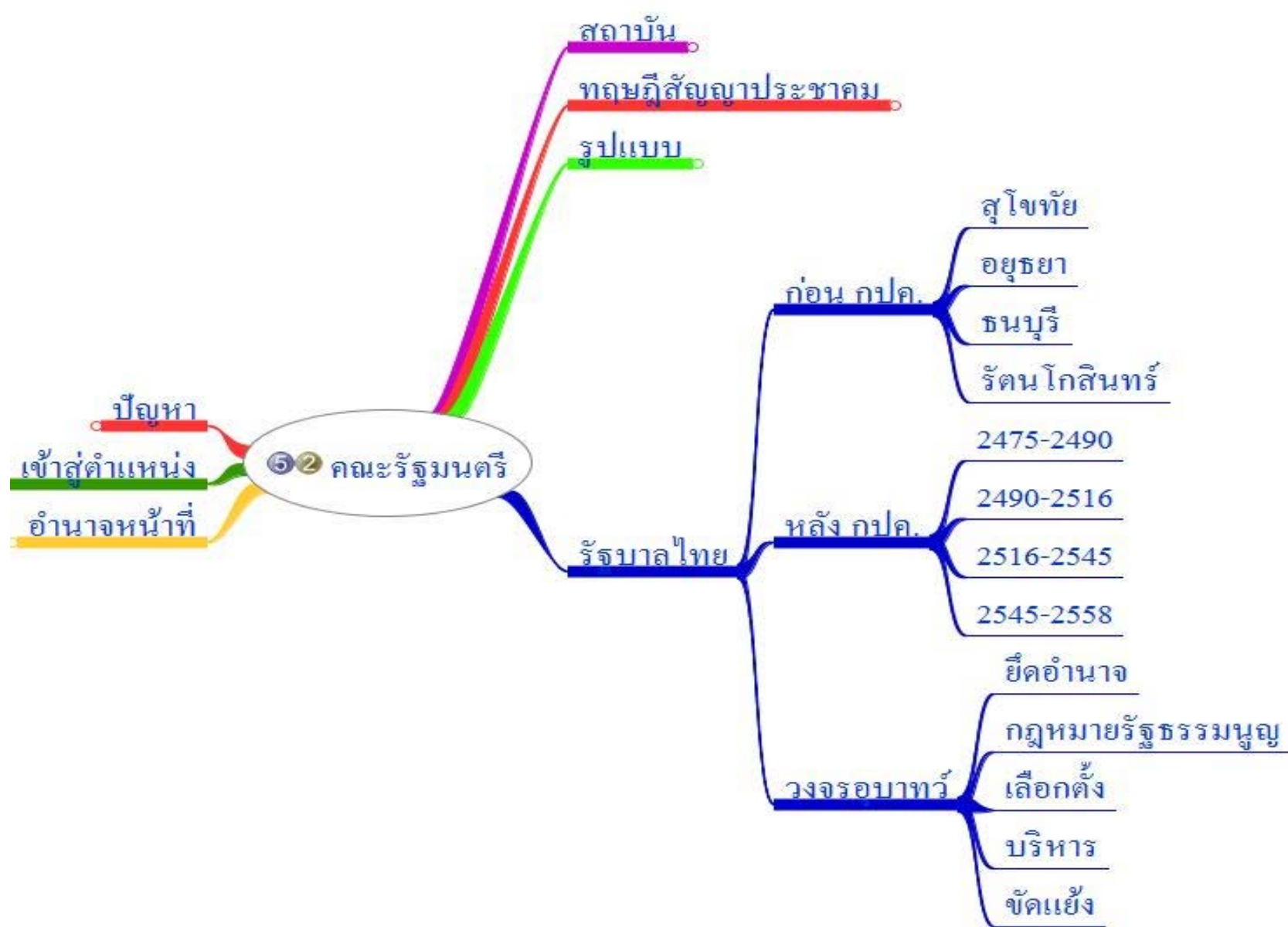

52 คณะรัฐมนตรี

ปัญหา

เข้าสู่ตำแหน่ง

อำนาจหน้าที่

รัฐบาลไทย

สถาบัน

ทฤษฎีสัญญาประชาคม

รูปแบบ

ก่อน กปค.

สุโขทัย

อยุธยา

ธนบุรี

รัตนโกสินทร์

2475-2490

2490-2516

2516-2545

2545-2558

หลัง กปค.

ยึดอำนาจ

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

เลือกตั้ง

บริหาร

จัดแย้ง

